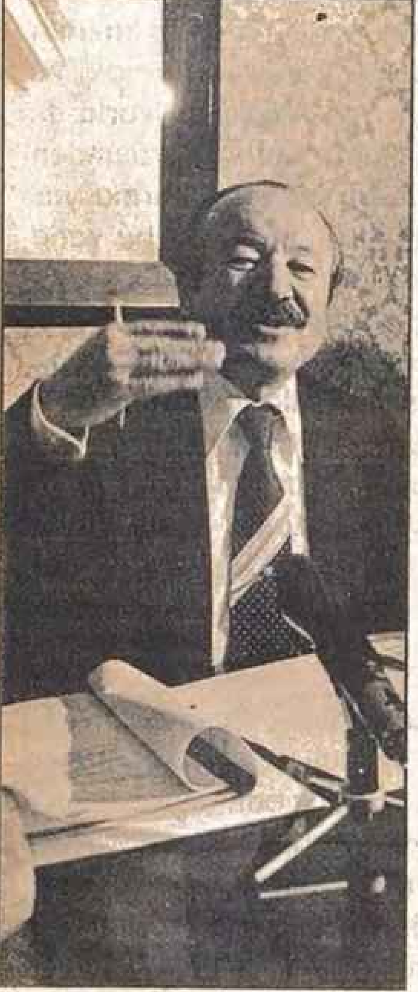
Bağımsızlık, Demokrasi, Sosyalizm Yolunda
Günlük Siyasi Gazete
Gerçek
Sayı 116
24 EYLÜL 1979
500 Kuruş

Sermayenin şimdiki formülü partilerüstü hükümet

Faruk Sükan'ın istifa etmesinde AP Konya Senatör adayı, MC döneminin TRT Genel Müdürü Şaban Karataş'ın önemli bir rol oynadığı bildirildi.

- Tekelci sermaye partiler üstü kabine için uygun isimler üzerinde şimdiden çalışma yapmaya başladı.
- Mecliste birer iskemlesi olan CGP ve DP'ye böyle bir hükümette görev verilerek tabansız bir kabineye «meşru»iyet görünümü kazandırılmak isteniyor.
- Demirel'in böyle bir hükümetle erken seçim şansı aramak ve «demokrasinin kurtarıcısı» pozuna bürünüp, AP'yi iktidara getirme planı yaptığı söyleniyor.

Daha önceden bildirdiğimiz partiler üstü hükümet çabaları, Sükan'ın istifasından sonra daha geniş kamuoyuna yansıdı. Gerek Sükan'ın istifa gerekçesi, gerekse Ecevit'in bu istifayı «demokrasiye ara vermek istiyen görüşlere umut bağlama» diye yorumlaması ve «bazı siyasal kesimler ile iş çevrelerini» suçlaması, gayrı meşru hükümet çabaları hakkındaki haberimizi doğrulamıştır.

Daha şimdiden böyle bir kabinede görev yapacak isimler üzerinde durulmaktadır. Hükümette CGP başkanı Turan Feyzioğlu'na ve DP başkan vekili Faruk Sükan'a başbakan yardımcısı olarak görev verilmesi, kabinede bazı «bağımsız» milletvekili ve senatörlerin ya da kontenjan senatörlerinin, parlamenter olmayan bazı öğretim üyelerinin, bürokrat ve teknokratların da yer alması istenmektedir.

Böylece, kurulması tasarlanan hükümetin CGP-DP Bağımsızlar koalisyonu gibi tantılarak, bu formüle meşruiyet süsü verilmek istendiği belirtilmektedir.

Bazı tekelci çevreler ise bu formüle gitmeden önce baskı güçlerinin dayatmasıyla CHP-AP koalisyonunun zorlanmasını, ancak böyle bir koalisyonun kurulamadığının, —ya da kurulduktan sonra işlemediğinin— kanıtlasmasından sonra bir emri vaki halinde partiler üstü hükümet formulüne başvurulmasını, savunmaktadırlar.

Öte yandan, siyasal partilerden CHP'nin bir «partiler üstü hükümet» modeline karşı tavır

Devamı s. 5, sütun 7'de

Sükan'ın istifasının ardında AP var

- İstifası önemli siyasî gelişmeleri su yüzüne çıkaran Sükan'ın AP'ye gireceği ileri sürülüyor.
- Demokratik Parti örgütü AP'ye katılma hazırlığı içinde
- Sadi Irmak'a göre CHP-AP koalisyonu şart.

Yazısı 5. sayfada

Kartal toplantısında konuşan Kaçmaz: « Faşizm özlemlerine karşı güçlerimizi birleştirelim!»

AYNI TOPLANTIDA KONUŞAN GAZİOĞLU: «TSİP Adaylık teklifini kabul ettim. Çünkü TSİP Halk Güçlerinin Birliği için çaba gösteriyor. Solda bir seçim bloku yaratılmasına uğraşıyor.»

İstanbul (Özel) — Türkiye Sosyalist İşçi Partisi tarafından 27 ilde düzenlenen hafta sonu toplantılarından, İstanbul Kartal toplantısında konuşan Genel Başkan Ahmet Kaçmaz, yaşadığımız günlerin politik önemine geniş bir açıklama getirdikten sonra, anti-faşist mücadele gündemin en önemli maddesi olan halk güçlerinin birliği konusu üzerinde durdu. Kaçmaz bu konuda özetle şunları söyledi:

«Konuşmamın önceki bölümlerinde de söyledim, sosyal demokrasinin kendilerine hiçbir hayrı dokunmayacağını kavrayan ve yeni arayışlar içinde sosyalizme yönelen emekçi yığınlar vardır. Bunları hiçbir güç yine Halk Partisi'ni desteklemeye ikna edemez. Bu kitlelerin özlemi solda güçlü ve güvenecekleri bir alternatiftir.

Kardeşlerim,

Türkiye Sosyalist İşçi Par-

Devamı s. 5, sütun 3'de

Cumhurbaşkanlığı için Kenan Evren'in adı geçiyor

- HÜKÜMET SORUNU, CUMHURBAŞKANLIĞI SEÇİMİ KONUSUYLA BİRLİKTE ELE ALINIYOR
- GÖREVİ 13 MART'DA BIRAKACAK OLAN KORUTÜRK'ÜN YERİNE ŞİMDİKİ GN. KR. BŞK. KENAN EVREN'İN SEÇİLMESİ YOLUNDA ÖNERİLER YAPILDIĞI ÖNE SÜRÜLÜYOR

Ankara (Özel) — Gazetemiz, şu anda Türkiye siyasal arenasında 14 Ekim seçimlerinden çok, seçimler sonrasının politik gelişmelerinin tartışıldığına dikkat çekmiş ve bir partiler üstü hükümet formülünün arandığını bildirmişti.

Bu haberin yayınlandığının ertesi günü, Faruk Sükan

Devamı S. 5, sütun 1'de

Tarsus Cumhuriyet Savcı Yardımcısını öldürenler MHP binasında yakalandı

Mersin (a.a.) — Tarsus Cumhuriyet savcı yardımcısı Süreyya Emin Altınsoy'u geçen aralık ayında öldürenlerden 6 kişinin Cuma gecesi MHP Tarsus İlçe binasında ele geçirildiği İçel Valisi tarafından açıklandı.

İçel Valisi Naim Cömertoğlu, «Türk intikam tugayı» örgütü üyesi oldukları bildirilen MHP Tarsus gençlik kolları ve Ülkücü Gençlik Derneği Yöneticisi ve üyesi 9 sanıktan 6'sının MHP Tarsus ilçe binasında barındıklarının saptandığını ve burada yakalandıklarını bildirdi. Ele geçen faşistlerin 10 ay içinde 6 kişiyi öldürdüklerini, bir kişiyi yaraladıklarını, brçok kurşunlama ve bombalama olayının failleri oldukları belirlendi. Valinin açıklamasına göre, MHP Tarsus Gençlik kolları Başkanı Mahmut Tat, Ülkücü Gençlik Derneği ikinci başkanı Şenol Şimşek, MHP Gençlik Kolları Üyesi İbrahim Gök ile MHP Gençlik Kolları ile ÜGD Üyeleri olan Ahmet Canciğer, Celal Yılmaz, Çetin Akyüz, Süreyya Külahlı, Celal Uyar ve Mustafa Çataklı, 1978'in Aralık ayında «Türk intikam tugayı» (TIT) adı altında yasa dışı bir örgüt kurdular ve MHP Gençlik Kolları lokali ile ÜGD lokalini karargâh olarak kullandılar.

Polisler Cuma gecesi MHP Tarsus ilçe binasını basarak sanıklardan Mahmut Tat, Şenol Şimşek, İbrahim Gök, Ahmet Canciğer, Celal Yılmaz ve Çetin Akyüz'ü yakaladılar. Sanıkların kaldıkları MHP binasında bir bomba, çok sayıda demir çubuk ve boğma zinciri bulundu. Celal Uyar ve Mustafa Çataklı 5 tabancayla kaçtılar, Süreyya Külahlı'nın ise daha önce askere gittiği anlaşıldı.

Faşist saldırganların katıldıkları eylemler valinin açıklamasına göre şunlar:

— Tarsus Dev-Genç Başkanı İskender Özkul'un öldürülmesi,

— Şoför Tahsin Karpuzlu'nun öldürülmesi,

— Tarsus Cumhuriyet Savcı Yardımcısı Süreyya Emin Altınsoy'un öldürülmesi,

— Gökhan Mercan'ın yaralanması,

— TİP Tarsus eski ilçe başkanı dişçi Yaşar Dirgen'in öldürülmesi,

— Kuru yemişçi Rıza Kara'nın öldürülmesi,

— Taksi şoförü Zafer Kaya'nın öldürülmesi,

— Disk'e bağlı sendikaların üyesi olan işçilerin grev çadırlarının kurşunlanması,

— Bazı yerlere bomba atılması.

Edinilen bilgiye göre ele geçirilen sanıklar, faşist katil Cengiz Ayhan'ın sorgusu sırasında edinilen bilgiler yoluyla saptanmışlardır. Ele geçirilenlerden İbrahim Gök göğsünden hafif yaralıdır.

Ecevit: «1979 köylünün altın yılı oldu.»

Manisa (a.a.) — Seçim gezilerinin ikinci turunda İzmir'den Manisa'ya giden CHP Genel Başkanı ve Başbakan Bülent Ecevit, düzenlenen açık hava toplantısında «1979 yılının çok ağır koşullarına karşın bu yıl köylülerimizin altın yılı oldu» dedi. Balkon ve pencerelerden kuru üzüm

Devamı S. 5, sütun 2'de

Demirel: «1979'da köylü soyuldu»

Samsun (a.a.) — Seçim gezilerinin Karadeniz etabı için Samsun'da Cumartesi günü düzenlenen açık hava toplantısında konuşan AP Genel Başkanı Süleyman Demirel, «köylü soyulmuştur, taban fiyatları çok düşük tutulmuştur» dedi. Yapılan devalüasyonlarla paranın ucuzlatıldığını söyleyen Demirel Türk köylüsünün mazot kuyruklarında ömür tükettiğini sözlerine ekledi.

Demirel'i Samsun Havaalanı'nda karşılamak üzere gelen konvoya taşlı sopalı saldırılar yapıldı. AP'li idare kurulu üyesi Harun Kurul'da kimliği belirlenemeyen kişiler tarafından ağır yaralandı Samsun'da olayı öğrenince Demirel, «Tüm Türkiye kan gölü haline geldi. Hükümet hâlâ bu kan gölünün ortasında duruyor» dedi. «Sıkıyönetimi sulandırmışlardır. Güleryüzlü sıkıyönetim diyerek korktukları bazı adresleri rahatlatmak istemişlerdir» diyen Demirel, «bu hükümetin tek ölçüsü koltuktur. Herşeyi koltukla tartmaktadır. Terazinin bir kefesine koltuğu koymuştur, öbür kefesine ne koyduğu önemli değildir.» şeklinde konuştu.

Demirel yarın sabah özel bir uçakla Trabzon'a gelecek. Havaalanında bir süre halka hitap edecek, sonra Rize ve Artvin'e geçecek.

Gerçek Durum

Ecevit bildiklerini açıklamalıdır

Türkiye'de sermayenin ve çeşitli baskı güçlerinin yeni anti-demokratik hazırlıklar içinde olduklarını ve yeni girişimler arasında şimdilik «partiler üstü hükümet» gibi gayri meşru bir modelin gündeme getirildiğini, dahası da faşist dikta emellerinin açıkça dışa vurduğunu belirtmiştik. Daha sonra ortaya çıkan Sükan olayının ardında da bu nedenlerin ve oyunların yattığını söylemiştik.

Nitekim Başbakan Ecevit de konuyla ilgili demecinde Sükan'ın istifasını «ara rejim» heveslerine bağladı. Ecevit, «bazı siyasal kesimlerin ve iş çevrelerinin hükümet bunalımı çıkarma ve bunu rejim bunalımına çevirme tertip ve gayreti içinde olduklarını» söylemiştir. Bu sözler, bir faşist dikta hazırlığına ya da bugünkü yasalar önünde bile yasa dışı ve gayrı meşru olacak birtakım modellerin varlığına işarettir. Yani önceki tesbitlerimizin isabetliliğini doğrulamaktadır.

Bu konuda öteden beri önemli egemen gayretlerin bulunduğu, bu gayretlerin içinde tekelci sermayenin (Ecevit'in deyimiyle iş çevrelerinin) ve baskı güçlerinin olduğu meçhulümüz değildir. Türkiye'deki politik yaşam uzun süredir hızla bu noktaya doğru itilmektedir.

Bu yoldaki çok yönlü gayretlerden Ecevit'in de haberi vardır. Ama Sayın Ecevit, Sükan'ın istifasına kadar susmuştur. Ancak Sükan'ın istifasından sonra —evet ancak o zaman— Ecevit, kendi hükümetinin günlerinin sayılı olduğunu gördüğü için, birtakım çevrelerin «ara rejim» hevesi güttüklerini açıklamıştır.

Oysa, ABD başta olmak üzere çeşitli batılı büyük kapitalist devletlerin, yerli tekelci sermayenin ve bilinen baskı güçlerinin bu yöndeki gayretleri yeni değildir.

Ecevit, 21 aydır izlediği politikaya uygun olarak, bu konuda aylarca ve aylarca susmuştur. Oysa, Ecevit bu yoldaki gayretlerden haberdar olacak bir mevkidedir. CHP yönetimi, mevcut yasaları dahi çiğneyen çeşitli gayri meşru (yasa dışı) kabine girişimlerinden haberli olduğu halde, bu girişimlere karşı açık vaziyet almamıştır. Tıpkı daha önce de olduğu gibi, yeni anti-demokratik girişimleri de, kapalı kapılar ardındaki pazarlık, kulis ve ödünlerle savuşturmaya çalışması Ecevit'in 20 aydır her önemli sorunda başvurduğu eyyamcı (günübirlikçi) bir yöntemdir. Bu yöntem her defasında iflas etmesine rağmen ve denilebilir ki, Ecevit hükümetinin sonunun gelmesinde bu yöntemin

Devamı s. 5, sütun 7'de

gedik

DİKTATÖRÜN VATANI

Devrik diktatör Bokassa Fransa'da sığınma hakkı istedi.

Fransa Bokassa'yı deviren yeni yönetime yardım etmek için askeri birlik gönderdiğini açıkladı.

Şimdi anlaşılıyor, diktatörler neden bu kadar rahat ve pervasız.

Yaşadığın sürece kendi ülken, öldüğün zaman seni yaşatan ülke!

Diktatörler kaç vatanlıdır dersiniz?

taşı

İsrail birliklerinin cuma akşamı Lübnan'a tekrar saldırıya geçmeleri tüm dünyada dikkatle izleniyor.

İsrail Güney Lübnan'ı işgal ediyor

- Lübnan'lı ilericiler ve Filistinliler, İsrail birliklerine karşı direniyor.

İsrail birliklerinin 21 Eylül Cumartesi gecesi Güney Lübnan'a karşı giriştikleri operasyon devam ederken bölgenin orta kesimine doğru ilerleyen İsrail kuvvetlerinin Lübnan'lı ilerici ve Filistin'li «ortak kuvvetler» ile şiddetli çarpışmalar yaptığı bildirildi.

Ajansların bildirdiğine göre, İsrail birlikleri Güney Lübnan'ın orta kesimindeki Rabatieh'de ilerici güçlerle Filistinlilerin ortak karargâhının 15 km. güneyindeki Hardəli köprüsüne doğru ilerliyor.

Filistinliler ile Lübnan'lı ilericilerin oluşturdukları ortak askeri kuvvetlerin sözcüsü yaptığı açıklamada, bu harekâtın İsrail birliklerinin sınır bölgelerine doğru ilerleyeceklerinin habercisi olduğunu söyledi.

O'NUN HİKAYESİ

Mustafa Doğruer'in çizgileriyle bugün 6. sayfamızda

Sandık seçmen listelerine itiraz süresi bugün sona eriyor

Ankara (a.a.) — 14 Ekim seçimleri dolayısıyla bu yıl yeniden düzenlenen sandık seçmen listeleri ve cetvellerine yapılacak itiraz süresi bugün sona eriyor. 18 Eylülde ilgili mahalle ve köy muhtarlıklarında askıya çıkartılmış olan liste ve cetveller bugün saat 17.00'de askıdan indirilecek. İlçe seçim kurulları sandık seçmen listelerine seçmenlerin ve partililerin yapacakları itirazları en geç yarın karara bağlayacak ve listeler 27 Eylül perşembe günü kesin biçimini alacak. Listelerde adı bulunmayan vatandaşlar oy kullanamayacaklar.

Öte yandan seçim propaganda kampanyası dün resmen başladı. Propaganda, oy verme gününden önceki yirmi birinci gün olan 13 Ekim akşamı saat 17.00'ye kadar devam edecek. Yasaya göre açık yerlerde güneş battıktan doğuncaya kadar toplu olarak sözlü propaganda yapılmayacak. Bu seçimlerde

Devamı S. 5, sütun 6'da

AP YAVUZ HIRSIZLIĞA DEVAM EDİYOR:

AP İstanbul İl Başkanı Hüsamettin Cindoruk, özellikle mumlar yaktırarak çok ciddi (!) bir fiyat artışı tablosunu gazetecilere sundu.

AP İstanbul il başkanı: «İşçi ve memurlara fitre veriliyor.»

Yıllardır süregelen elektrik kısıntı ve sıkıntılarını yeni hatırlayan AP İstanbul İl Başkanı Hüsamettin Cindoruk, mum ışığında bir basın toplantısı yaptı. İşçi ve memurların düşük maaş ve ücret aldıklarını da herhalde yeni keşfeden Cindoruk, hükümetten dert yanarak, «işçi ve memurlara fitre-zekât veriliyor. Bu hükümet Türk ailesine düşmandır» dedi.

Partisinin il merkezinde düzenlediği basın toplantısında konuşan Cindoruk, MC dönemindeki enflasyon oranlarını ve yapılan devalüasyonları hiç hatırlatmadı, ama seçimlerden önceki son bir ay içindeki bazı temel ihtiyaç mallarını fiyatlarının ne denli arttığını noter belgesi ile saptanan çok ciddi bir tablo halinde gazetecilere gösterdi. «Ecevit hükümeti bizi mahçup etmedi. Keşke mallar bollaşsaydı da biz mahçup olsaydık» diyen AP İstanbul İl Başkanı, «14 Ekimde oylarınızı bize verin» derken de mahçup olmadı.

DDKD Genel Sekreteri gözaltına alındı

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi ile Devrimci Demokratik Kültür Derneği'nin Van'da müştereken düzenledikleri mitingden sonra DDKD Genel Sekreteri Vildan Tanrıkulu polis tarafından gözaltına alındı.

Coşkun ve kitlesel bir biçimde yapılan mitingde önce TSİP Merkez Yürütme Kurulu Üyesi Veli Gürcan sözalmış ve yaptığı konuşmada işçi sınıfı ve emekçi halk üzerindeki baskıları kınayarak son günlerde depreşen «ara rejim» özlemlerini eleştirmiştir. Daha sonra DDKD Genel Sekreteri Vildan Tanrıkulu konuşmuştur.

Devamı S. 5, sütun 6'da

Mardin'de kanlı çatışma: 7 ölü

Mardin (THA) — Nusaybin ilçesinde Cumartesi sabaha karşı kaçakçılar ile jandarmalar arasında çıkan ve 7 kişinin ölümü ile sonuçlanan çatışmadan sonra ilçede sokağa çıkma yasağı ilan edildi. Yüzden fazla kişinin gözaltına alındığı ope-

Devamı S. 5, sütun 1'de

Umut Sapasağlam Ayaktadır

Yalçın YUSUFOĞLU

Kanla beslenen faşist milliyetçi hareketin izlediği taktikte kendinden önce gelen faşist şeflerin ve partilerin yolundan ayrı bir yan yok. Führer'in SS'leri, İl Duçe'nin faşyoları ne yaptılarsa, Başbuğ'un komandoları da aynı planı uyguluyorlar.

Amaçları, dinamik halk güçlerinin sınıfsal ve ulusal mücadelelerini geriletmek için kargaşa, korku ve yılgınlık ortamı yaratmaktır. Taktikleri, bilinç düzeyi yükselmemiş kitle kesimlerinde, özellikle küçük mülkiyete bağlı ara tabakalarda panik yaratarak, «otorite ihtiyacı» doğurmak, sonra da böyle bir psikolojik ortamda, «otoriteye» talip olmaktır.

Sadece faşizme karşı olan kişilere değil, politikayla yakından ilgilenmeyen yurttaşlara da saldırmalarının, hatta kendilerinden olanları bile öldürmelerinin nedeni budur. Kahvehanelere, otobüslere, tren istasyonlarına, vapur iskelelerine silahlı bombalı saldırılar düzenlemelerinin amacı işte böyle kargaşa da bezginlik yaratmak, sonra da bundan yararlanarak bir dizi komplo ile iktidara gelmektir.

Faşist milliyetçi hareket klasik taktiğini uygularken AP'nin himayesi ve şemsiyesi altındadır. Ve en önemlisi Türk faşistleri CİA tarafından, yerli tekelci sermayenin en gerici kesimleri tarafından maniple edilmektedirler.

Ama faşizmin ve işbirlikçilerinin işini kolaylaştıran asıl faktör CHP'nin tutumudur. CHP, 1978 Ocağında iktidara geldiği ilk günlerden beri faşizme ve gericiliğe ödün üstüne ödün vermiştir. CHP, faşizme karşı olduğunu söylediği halde, faşizme karşı politikasını «faşizme de, komünizme de karşıyım» demagojisi üzerine kurarak «aşırı sağ-aşırı sol» edebiyatı yapmıştır. Yani daha ilk günden gericilikle uzlaşmıştır. Ecevit nerede, hangi konuşmasında faşizme çatsa, mutlaka komünizme de bir sövgü savurmayı ihmal etmemiş, bunu «ince bir politika» sanmıştır. Oysa bu sözümona ince anti-komünizm silahı ,kendinden önceki burjuva politikacıları tarafından pek çok kullanılmıştır. Daha da önemlisi, bu silah, gerek uluslararası planda, gerekse Türkiye'de işçi sınıfının en ileri sınıf güçleri, onların politik hareketi ve diğer ilerici toplumsal dinamikler tarafından paslandırılalı yıllar olmuştur.

Ve «faşizme de, komünizme de karşıyım tekerlemesi», Ecevit'ci sosyal demokrasiye hiç bir şey kazandırmadığı gibi, CHP üst yönetimini gidererek egemen güçler ağı içine hapsetmiştir. Emperyalist finans kuruluşları, yerli tekelci sermaye güçleri ve asker-sivil büyük bürokrasi ile çevrilmiş bir alanda politika yapmaya heveslenen CHP'nin bu akrobasi heveskârlığı uzun sürmemiştir.

Bilimden birazcık esinlenmiş, Türkiye ve dünyadaki güç dengelerini azıcık bilen herkes, CHP'nin kendisini hapsettiği sözkonusu üçgen içinde, hemen hiç manevra alanı bulamayacağını bilirdi. Nitekim de öyle olmuştur.

Reformcu düşlerle yola çıkan ve keskin sınıf mücadelesinin uzlaşmaz karşıtları arasında «denge» kuracağını sanan CHP kurmayları, bırakınız kendi düşledikleri reformculuğu sürdürmeyi, liberalliğin gereğini dahi yerine getirememişlerdir.

Önlerine her çıkan sorunu günübirlik «denge» hesaplarıyla aşmayı denemek, ama her defasında bunun bedeli olarak emperyalizme, gericiliğe, militarizme yeni yeni ödünler vererek yol alacağını sanmak yerli sosyal demokrasinin «tek yol»u olmuştur. Böyle olunca da, sosyal demokrat merkez her defasında, kendisini daha da derin bir egemen ilişkiler ağı içinde bulmuş, onlardan kurtulmak için yeni «taktiklere» başvurmuş, ama bu yeni hesaplar da, yeni ödünlerle bedellenmiş... sonuçta ise bugünkü hazin noktaya gelinmiştir.

Sosyal demokrat politik merkez, yaşadığı hükümet dönemi boyunca hep, ertesi günden birşeyler ummuş, kaf dağının ardından umut beklemiştir. Bunu yaparken de kendi parti örgütlerini ve üyelerini sürekli bu düşlerle oyalamıştır.

Ama beklenilen mucize gerçekleşmemiştir. Artık lâfla umut gemisinin yürümeyeceği geniş yığınlarca kavranmıştır.

CHP, önce 12 Mart fasizmine, sonra da MC'nin faşistlerine faşizm işbirlikçilerine tepki duyan demokratik özlemleri ardına alarak güçlenmiştir. CHP yönetimi bunu yaparken de, sosyalist hareketin bölünmüşlüğünden, solun dağınıklığından yararlanarak flaş yapmıştır. CHP yönetimi bu görüntüyü bir «umut» olarak sunmak ve bir Ecevit karizması yaratıp, o imajdan yararlanmak, böylece henüz bilimsel bilince erişmemiş kitle kesimlerini oyalamak konusunda el hak başarılı olmuştur. Ama, sosyal demokrasiye bağlanan umutların, tıpkı CHP'nin Kaf dağının ardına bağladığı umutlardan ve boş düşlerden farkı olmadığını artık geniş emekçi yığınlar görmüştür.

İşte faşizmin ve her türlü gericiliğin şu anda yararlanmak istediği olgu budur. Faşistler, kitlelerin sosyal demokrasiden yıkılan umutlarını, toplumda genel bir umutsuzluğa ve karamsarlığa dönüştürmek gayretindedirler.

Türkiye sosyalist ve işçi hareketinin bugün ivedi olarak bozması gereken egemen oyun, bizce, asıl bu noktada odaklaşıyor.

Emekçi kitleler, CHP'den umutlarını kesmişlerdir. Yani sözde umutlar yıkılmıştır. Emekçi sınıf güçlerimiz yeni ve ileri aranışlar içine girmişlerdir. Bu aranış, işçi sınıfımızın sosyalist siyasal hareketini, öne çıkarma ve onu geniş kitlelerin siyasal çekim merkezi durumuna yükseltme dinamiğini de birlikte getirmektedir.

Faşist milliyetçi hareket, diğer militarist faşist-odaklar ve onların suç ortakları ise, sosyalizmin hızla gelişip, tüm devrimci-demokratik potansiyeli kucaklayarak siyasal mücadele arenasına aktarmasına karşı, tüm demokrasi düşmanları «ellerini çabuk tutup» ve kitlelerdeki şaşkınlıktan yararlanıp yeni yeni komplolar tezgahlamak sevdasındadırlar.

Burada, işçi sınıfı sosyalizmine düşen —ve geciktirilmesi mümkün olmayan— görev, Türkiye sosyalist hareketinin birliği ve sosyalist olsun ya da olmasın tüm devrimci-demokratik mücadele güçlerinin birleştirilmesi politikasını başarıya ulaştırmaktır. Ülkedeki güçler dengesinin değişmeye başlaması, ancak sosyalist hareketin ve genel olarak sol güçlerin, siyasete ağırlık koymalarıyla ve toplumun siyasal yaşamında kitleleri oyalayan illüzyonların saf dışı edilmesiyle mümkündür.

Reformist düşlerin çözümlenmesi bunun için elverişli bir ortam doğurmuştur. Ama bu ortamdan faşizmin ve gericiliğin yararlanmaya çalıştığı açıktır. Sınıfsal ve ulusal baskıların büsbütün azgınlaştırılması emellerine olanak vermemek, bu ortamı, halk güçlerinin lehine dönüştürmek görevi ise bize aittir.

Yaratılmak istenen umutsuzluk havasını, mevcut güçler dengesiyle birlikte elle tutulur gerçek umuda dönüştürmenin biricik yolu ise sosyalist hareketin birliğinden ve solda kapsamlı bir merkezi siyasal işbirliğinden geçer.

Çünkü, çok iyi biliyoruz ki; yıkılan sadece sözde umutlardır. Halkın gerçek umudu, ancak ve ancak kendisidir, kendi öz gücüdür, öz mücadelesidir. Yeter ki, bu gücü en etkin bir şekilde ve aktif mücadele içinde, —özellikle politika arenasında— bir an önce harekete geçirelim.

Ve öncelikle en geniş emekçi yığınlara gösterelim ki, işçi sınıfının bulunduğu yerde, umut tükenmez, halkın olduğu yerde umut hiçbir zaman yitmez. Kitlelere kavratalım ki, umut yıkılmamıştır, umut sapasağlam ayaktadır.

AET KÖRDÜĞÜMÜ VE AYAĞI DOLAŞAN TEKELCİLER

Rıfat DAMACIOĞLU

Türkiye ile Ortak Pazar (AET) heyetleri arasındaki görüşmelerin yapıldığı şu günlerde, bir «kördüğüm» gibi gösterilmek istenen sorun yeniden aktüalite kazanıyor. Türkiye'nin önerilerinin AET Komisyonunca reddedildiği 7 Mart 1979 tarihinden buyana serinleşen ilişkilere yeniden canlılık kazandırılabileceği umudunu taşıyanlar bir hayli çok.

Hatta bunlar son bir yıl içinde daha da çoğaldı. İki yıl önce, İktisadi Kalkınma Vakfının forumlarında Ortak Pazarı bir «felaket» olarak niteleyen bir çok işadamı, son yılların verdiği «dersler» ışığında Ortak Pazar'ın erdemlerini farketmiş bulunmaktadır!

AET'e tam üyelik için müracaat edilmesinden yana olan iş çevrelerine bakılırsa, bugüne kadar istenilen mesafenin alınamamış olması, Türkiye'nin tutumundan kaynaklanmaktadır. Bunlara göre Türkiye'de hükümetler, AET'le bütünleşmek konusunda net tutum alamamışlar. Bu sonuca yol açan bir diğer faktör de, kamuoyunun AET'e karşı takındığı olumsuz tavır olmuş.

Ayağı yerde olmayan bu değerlendirme, bizim tekelcilerimizin, kendi sınıf çıkarlarını bile el yordamıyla savunduklarını gösteriyor. Halbuki, Türkiye'nin AET'den uzak kalmasının, bütünleşme yönündeki adımları atmakta «beceriksizliğe» düşmesinin asıl sebebi, AET ülkelerinin ve bir bütün olarak topluluğun Türkiye'ye karşı takındığı tutumdadır. Çünkü, her şeyden önce, ilişkilerin düzelmesi, gelişmesi ve bir bütünleşmeye doğru yol alması, bizim yerli tekelcilerimizin çıkarları tarafından belirlenmektedir. Ortak Pazar, üye ülkelerin «çıkarlarının dengelenmesi» olduğuna göre, Pazar üyesi ülkelerin ekonomik -ve tabii siyasal- yapıları bu dengenin oluşmasında temel teşkil etmektedir.

Bir ülkenin tekelci sermayesi, Ortak Pazar'dan, gelişmiş kapitalist ülkeler karşısında ve sanayi alanında eşit bir konum umuyor ve bu yönde bir hoşgörü bekliyorsa bu, biraz daha beklemesi lazım geldiğine işaret eder. Bunun yanında, beklenti içinde olan bu ülke, eğer ekonomisi tarıma dayalı bir ülke ise ve tarım ürünleri açısından Pazar içindeki denge zaten oluşturulmuşsa, beklenti içinde kalmaya devam edecek demektir.

O halde, yukarıdaki gibi bir beklenti içinde olan Türkiye'nin tekelcileri, Ortak Pazar'ın Türkiye'ye neden soğuk davrandığını, Türkiye'nin tutumundan çok, ekonomik yapısında ve öncelikle de AET'in tarım ülkelerine karşı tutumunda arasalardı, bu denli umutlu olmaya hakları bulunmadığını kolayca görebilirlerdi.

AET'e karşı kuşkuyla bakanlar, sosyalist ve bağımsızlıkçı güçler olmamıştır. Bunlar, kapitalist dünya ile ekonomik bütünleşmeye her zaman karşıdırlar. AET'e kuşkuyla bakan, kolunu verirken donunu da kaptırmaktan korkan, tekelcilerin kendisi olmuştur. Onlar, kapitalist dünya pazarındaki egemen yasaların, hiç değilse bir süre için, Türkiye lehine işletilmesini istedikleri, ya da hiç olmazsa bu yasaların bir süre için görmezlikten gelinmesini arzuladıkları için, AET'den istemek ve almak durumunda olduklarını zannetmişlerdir.

Halbuki, Türkiye gibi, ekonomisi dışa bağımlı bir tarım ülkesinin, AET içindeki dengede kendisine yer bulabilmesi için, öncelikle daha mütevazi hedefler tesbit etmesi gerekirdi.

Eğer tekelcilerimiz, «AET bizi celep yapmak istiyor, halbuki biz sanayi kapita-

Devamı S. 5, sütun 5'te

SOSYALİST ÜLKELERDEN

Konut yapımının en yoğun sürdürüldüğü kentlerden Berlin'de yeni apartmanlar. Blokların ortasında Lenin Anıtı görülüyor.

Sosyalist ülkelerde insanlar evlerde neredeyse bedava oturuyor

Devlet tüm yurttaşlarına «konut» sağlamakla yükümlü. Devlet tarafından yapılan yeni konutlar (bahçeli blok apartmanlar) şeklinde inşa ediliyor. Sosyalist ülkelerde kişinin «ev sahibi» olan devlete ödediği «kira» aylık kazancının en fazla yüzde onu.

Meselâ Bir «sosyal konutta» (apartman dairesinde) oturan, aylık kazancı (bizim paramızla) 5000 lira olan bir kişi, her ay devlete en fazla 500 lira kira ödüyor. Aylık kazancın yüzde onu! Yani ailenin bir ferdinin bu 500 liraya ısınma, aydınlatma, su, havagazı vs. gibi harcamaları da dahil.

Yine, bir apartman dairesinde oturan ve aylık kazançları tutarı 9.000 lira olan bir ailenin her ay ödediği ev kirası 500 lira. Kişilerden ya da ailelerden devlet tarafından alınan bu «sembolik» kira konutların bakımı ve onarımı için harcanıyor.

Tektaş Ağaoğlu Bakış

Elma Şekeri ve Sopası

Ecevit'in bir «hükümet bunalımı yaratmak ve bu bunalımı rejim bunalımına çevirmek isteyen» iş çevrelerinden şikâyetçi olması, eline verilen elma şekerini yiyip bitirdikten sonra ağlayan çocuğun yakınmasına benziyor. İş çevrelerinin bir kesimi «Cumhuriyet tarihinin en ağır bunalımı»nın yaşandığı dönemde işlerini düze çıkarabilmek için bir ara umutlarını Ecevit'e bağlamışlardı. Düze çıkmanın yolunun, emekçilere daha çok kemer sıktırmak, ve onları buna razı etmekten geçeceğini biliyorlardı. Bunu gerçekleştirmeyi de Ecevit'ten ve partisinden bekliyorlardı. Gerçi Ecevit işin kemer sıktırma yanını pekâlâ becerdi. Hükümet olduğundan bu yana geçen iki yıla yakın sürede hayat pahalılığı yüzde yüzden fazla arttı. Birçok zorunlu ihtiyaç maddesi yoklara karıştı ya da karaborsacıların, istifçilerin eline düştü. Öylesine ki, şimdi yılların hızlı enflasyon dönemi başbakanı Demirel, yavuz hırsız ev sahibini bastırır misali, Ecevit'in karşısına pahalılıktan, yokluktan yakınan «halk adamı» pozlarında çıkıp yeniden iktidar isteyebiliyor. Hem de ne çalımla, her gün basında yayınlanan boy boy fotoğraflarından görüyoruz!

Ne var ki Ecevit iş çevreleriyle arasındaki zımnî paktın ikinci yarısında verdiği sözü tutamamıştır. Emekçileri yeterli ücret ve taban fiyatı taleplerinden vazgeçmeye, enflasyonun dayattığı kemer sıkmayı usulca sineye çekmeye, genel ekonomik-demokratik haklar için mücadeleyi ertelemeye razı edememiştir. 1977 seçimi öncesinin «umut» tacirinin umutlu günlerinde iş çevrelerine bol keseden sunduğu vaadlerin çürüklüğü çok çabuk ortaya çıkmıştır. «İş çevreleri» denilen tekelci parababalarıyla emekçi kitleler arasındaki uzlaşmaz çelişkiden şişen «umut» balonu tam da bu çelişkiden patlamıştır. Ve kitleler bu çelişkiyi bizzat hayatlarında yaşayarak kendileri için gerçek umudun, sahte umutların boşa çıktığı yerde durduğunu görmeye başlamışlardır.

Bunun içindir ki, şimdi S. Demirel'in, «Umut» hayalinin yıkılışını istismar gayreti hiç de umduğu sonucu vermeyecektir. İş çevreleri bunu öylesine iyi biliyorlar ki, iki yıl önce Ecevit'e açtıkları krediyi bu defa da —zaten yıllardır tanıdıkları— Demirel'e açmaya hiç yanaşmıyorlar. Bir «partilerüstü hükümet» ya da onunla az çok eşanlamlı «CHP-AP işbirliği»dir tutturmuşlar, bunu kotarmak için olmadık dalavera çeviriyorlar.

Böylece, nasıl ki kitlelerin Ecevit'e bağladıkları umudun çökmesi sermaye ile halk güçleri arasındaki çelişkinin somutlanmasına yaradıysa, iş çevrelerinin Ecevit'e bağladıkları umutların sönmesi de sermayenin çıkarlarıyla demokratik siyasi süreç arasındaki çelişkinin açıkça ortaya çıkmasına yarıyor. Ve yine böylece, demokrasinin halk güçleri için ne denli âcil bir talep olduğu daha iyi anlaşılırken, sermaye güçlerinin demokrasiden ne denli korkup irkildikleri de ayan beyan gözler önüne seriliyor.

Şimdi bu durumda ülke ekonomisini düze çıkarma, halkın yaşam düzeyini yükseltme, kalkınmayı hızlandırma, faşist saldırıları durdurma, demokrasiyi tüm kurumları, kuralları ve gerekleriyle uygulama vaadleriyle iş başına gelen Ecevit'in bunları hiç birini yapmadıktan sonra «bazı iş çevrelerinden» yakınmaya hiç hakkı olmamak gerekir. İktidarda başarılı olma umudunu halk güçlerinin desteğini sağlayacak bir siyasete değil de, iş çevrelerinin kendisine bağladıkları umuda bağlayan kendisidir. Elma şekeri bitti. Sapı Ecevit'in elinde kaldı. O sapı ondan alıp sopa yapmaya kalkanlar da ellerinin yandığını göreceklerdir.

Trabzon'lu balıkçıların sorunları büyüyor

Trabzon, (a.a.) — Bir kıyı kenti olan Trabzon'da balıkçıların sorunlarının her geçen gün biraz daha büyüdüğü ileri sürüldü. Trabzon Balıkçılar Kooperatifi Başkanı Yaşar Birinci, balıkçılara yeterli avlanma olanağı sağlanmamasının balıkçılığa olan ilginin azalmasına, dolayısıyla balık fiyatlarının günden güne artmasına neden olduğunu söyledi.

Faroz balıkçı barınağının da «fuar sahasını genişletmek» amacıyla doldurulmasının kent balıkçılığının gerilemesine neden olduğunu öne süren Birinci, konuyla ilişkin olarak şunları söyledi:

«Zor koşullar altında olmamıza karşın hem geçimimizi sağlamak hem de kentin balık gereksinimini karşılamaya çalışmaktayız. 50-500 lira arasında değişen balık fiyatlarının bu derece yüksek satılmasına balık avlanamaması ve geçimini balıkçılıkla sağlayan kişilerin başka işkollarına yönelmesini neden olarak gösterebiliriz.

Biz balıkçılar sorunlarımız yetmiyormuş gibi bir de trol avcıları ile uğraşmaktayız, yetkilileri trol avcılarına karşı savaşıma davet ediyoruz.»

Öte yandan motor, ağ ve benzeri av aletlerinin büyük zam gördüğüne ancak yine de piyasada bulunamadığına dikkati çeken Yaşar Birinci, Trabzon belediyesinden iyedilikle kendilerine modern bir balıkçı barınağı yapılmasını istemiş ve sözlerini şöyle tamamlamıştır:

«Trabzon'da geçimini balıkçılıkla sağlayan binlerce balıkçının zorunlu istemleri gerçekleştirilmezse ne bizler balık avlayabileceğiz, ne de halk balık yiyebilecektir.»

TEK-GIDA-İŞ üyeleri doktor yokluğunu protesto ettiler

Tek-Gıda iş üyesi işçiler Rize SSK Hastanesi önünde toplanarak doktor yokluğunu protesto ettiler.

27 kişilik doktor kadrosuna karşılık 2 doktorun bulunduğu hastanede, bütün sağlık hizmetlerinin aksadığını bildiren işçiler, çevredede halk sağlığının tehlikede olduğunu ve durumu telgrafla ilgililere bildirdiklerini söylediler.

Okurlardan

Kapalıçarşıda işçiler eziliyor

Ülkemizde işçilerin sorunları üzerine durmadan yazılıyor. İş kazası adı altındaki iş cinayetleri, patronların gaddarca sömürüsü, işçi kıyımı, çocuk işçiler, iş güvensizliği üzerine yazılar okudukça seviniyoruz. Sorunlarımıza eğilenler çıkar diye umutlanıyoruz.

Ama, biz Kapalıçarşı'daki çırak ve işçilerin sorunlarıyla ilgilenen çıkmıyor. Kapalıçarşı'da en küçüğünden en büyüğüne, hiçbir işçinin iş güvenliği yok. İş güvenliği konusunda gazetelerde çarşaf çarşaf yazılar çıktığı halde, nedense iş müfettişleri habersizmiş gibi davranıyorlar.

Kapalıçarşı'daki işçilerin yüzde 90'ı sigortasızdır. İşyerlerinde genellikle 2 yada 5 işçi çalışıyor. Patronlar, işyerindeki bir işçiyi sigorta ettirdiler mi paçayı kurtarıyorlar. Patron iş müfettişinin geleceğini önceden haber alarak işçileri işyerinden uzaklaştırıyor. Bir keresinde ben saatlerce depoda saklı tutuldum. Karşı koyacak olsak işten atılıyoruz. Zaten kim dinler. İş müfettişleriyle patronlar anlaşıyorlar. Yasa dışı yollardan, altın ve döviz kaçakçılığından milyonlar vuran bir dükkânın sahibi, iş müfettişinden birkaç bin lirayı esirgeyecek değil ya...

İşyerine her gün sabah 8.30'da geliyor, saat 20.00'ye, 20.30'a kadar çalışıyoruz. Aslında az para almıyoruz. İşe ilk başlayanlar, asgari ücret tutarını vergisiz aldıkları için eline iyi para geçiyor. İkide bir zam da yapılır zaten. Peki ama patronlar sigorta kesintisinden niye kaçıyor? İşçi ve çırakları kirli işlere alet etmek için kaçakçılığa bulaşmak ya da göz yummak istemeyen işçiler, kolundan tutulduğu gibi kapı dışarı ediliyor.

Atölyelerde, asitle, kimyasal maddelerle, havalandırma imkânından yoksun bırakılarak çalışıyoruz. Bu şartlarda çocuk işçilerin durumu daha kötü. Çocuk işçilerin çoğu 7 ile 10 yaş arasında ve yasalara aykırı olarak çalıştırılıyor. Yıllık izin hakkımız yok. Patronlar, canları istediği zaman, o da ücretsiz olarak izin veriyor.

Kapalıçarşı'daki işçilerin sorunları çok. Dönen dolapların ise bini bir para. Bir ara hükümet, altın ve döviz kaçakçılarına göz açtırmadı. Ama işin içinde parababaları var ve büyük paralar dönüyor. Bu yüzden yetkililer, hiç de küçük olmayan paralar karşılığında hükümete yanlış bilgi veriyor ya da susturuluyorlar.

Biz Kapalıçarşı'daki işçiler, kirli oyunlara âlet edilmekten bıktık. Devletin duruma el koymasını, kirli işlere engel olmasını ve bize iş güvenliği sağlamasını istiyoruz. GERÇEK GAZETESİ sorunlarla ilgilenmeli, ilgilileri uyarmalıdır.

İrfan CANLIYÜZ

Kapalıçarşı döviz ve altın kaçakçılığı cenneti

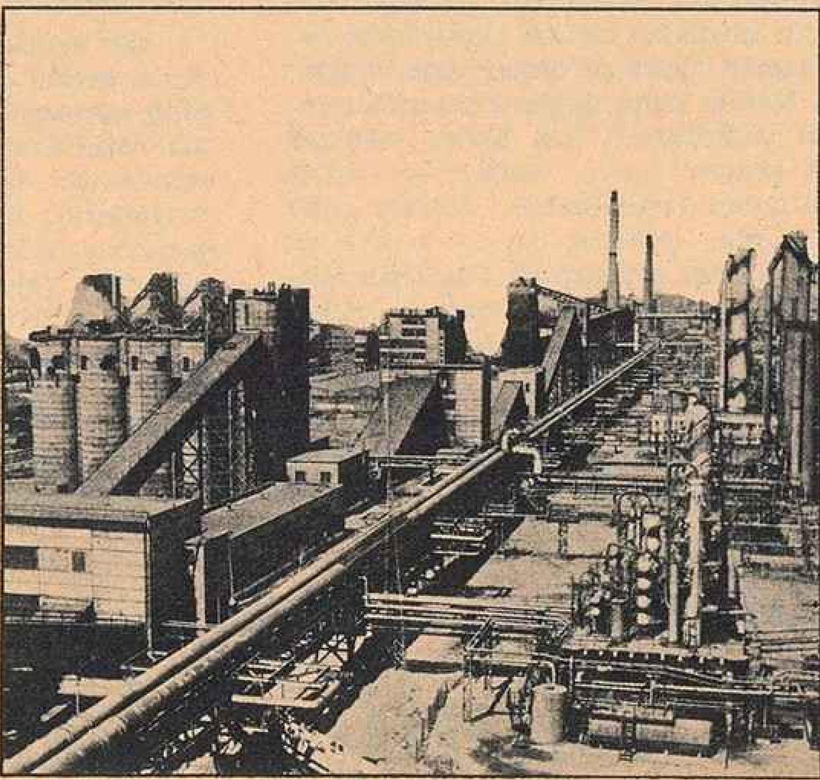
Ecevit hükümetinin altın kaçakçılığını önlemek ve altın ticaretini denetim altında tutmak yolunda yaptığı çalışmalar başarısızlıkla sonuçlanmaya mahkûmdu, nitekim başarısız da oldu. Altın ve bunun yanında döviz ve tarihi eser kaçakçılığından büyük vurgunlar vuran tüccarların, dış ülkelerle ticaretlerini karaborsadan yapan şirketlerin baskıları, milyonlarca liralık rüşvetleri sonunda denetim fiilen durdu. Yasa dışı vurgunlar tüm hızıyla devam ediyor.

Bu vurgun merkezlerinin en önemlilerinden biri de İstanbul'un Kapalıçarşısı. Yüzlerce mumluk ampullerin ışığı altında turistlerin gözünü kamaştıran altının parlaklığı ve birbirlerinin sesini bastırmaya çalışan çığırtkanların bağırtılarının gerisinde sessiz sedasız korkunç bir kaçakçılık ağı yatıyor.

Kapalıçarşı'daki kuyumcu dükkânlarının bugünkü sermayeleri her biri için 50-100 milyon dolayında. Ve bu kaçakçılıktan kaynaklanıyor. Dükkân sahipleri bildirim yapmaksızın, mal ve gelir bildirmeksizin, yada gülünç bildirimler yaparak ticaretlerini sürdürüyorlar. Bu durum en basitinden dükkân kirası ve vergi borcu arasındaki ilişkide kendini gösteriyor. 15 bin lira yer kirası veren bir dükkânın yine 15 bin liralık yıllık vergi ödemesi, kör kör parmağım gözüne misali bir görünüm yaratıyor. Oysa bir dükkândaki günlük cironun çoğu kez milyona vardığını tüm Kapalıçarşı esnafı biliyor. Alıp satılan bu altınların çok küçük bir bölümü yasal yollardan alınıyor, oysa yurda giren altınların asıl önemli kısmının kaynağı Güney Doğu Anadolu yoluyla yapılan kaçakçılık.

Yasa dışı kârların çok önemli bölümünü oluşturan kesim ise döviz kaçakçılığı. Başlıca yöntem şöyle: Turistler ve yurt dışından gelen işçiler kanalıyla, karaborsadan, günde 300 milyon mark'a ulaşan döviz alınıyor. Bunlar çeşitli şirketler tarafından yasa dışı transferler için kullanıldıktan sonra bir kısmı tekrar kaçakçılık fonu olarak kullanılıyor. Altın, kozmetikler, elektronik araçlar ve oto parçaları alımının çok büyük bir kısmı döviz kaçakçılığı sayesinde yürümekte. Tabiî bu arada tarihî eser kaçakçılığını da unutmamak gerek.

Kömür SSCB'nin enerji üretiminde önemli rol oynuyor

İstanbul — Madencilik Kongresine katılan SSCB Madencilik ve Kömür Endüstrisi birinci bakan yardımcısı Valertin Nikitin, kongre dışı verdiği özel demeçte, Sovyetler Birliği'nde enerji sorununun kömüre dayalı bir şekilde çözümlenmekte olduğunu söyledi.

Valertin Nikitin, «Kömür rezervlerimizin yüzde 87'si ülkemizin doğu kısmında bulunmaktadır. Üretilen kömürün doğu kesiminden demiryolu ile batıya nakli taşımacılık sorunu yarattığından, geçmişteki uygulamadan vaz geçilerek açık kömür işletmelerinin yakınlarında elektrik santralleri kurulmasını kararlaştırmış bulunuyoruz. Üretilen kömürden elektrik enerjisi elde ederek, bunu öncelikle Urallara ve oradan da Avrupa bölümüne aktarmayı düşünüyoruz» dedi.

Demecinde, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Deniz Baykal'ın petrol ve enerji sorunu ile ilgili olarak yaptığı «bu büyük boyutlu sorunu çözümlemek için sanayileşmiş ülkeler kalkınmakta olan ülkeler ve OPEC arasında gerçekci ve dünya çapında bir diyalog başlatılmalıdır» şeklindeki açıklamasına da değinen Nikitin, «Esasen 10. Dünya Madencilik Kongresinde sunulan bildirilerin pek çoğunun global diyalog konusuna değindiğini söyleyebilirim» dedi.

Emperyalizmin güdümündeki enerji politikasının iflası

Yıllardır izlenegelen emperyalist güdümlü çarpık enerji politikasının yarattığı açmazlar, bugün artık Türkiye ekonomisini soluk alamaz hale sokmuştur.

Halka duyurum yapılmadan uygulanan elektrik kısıntıları sürerken, mazot, benzin kıtlığı müzminleşiyor. Önümüzdeki kış ulaşım ve ısıtma için kullanılan petrol ürünlerinin nasıl ve kaça bulunacağı ise tam bir muamma.

Türkiye, artık tüm döviz girdilerini petrol alımına yatıracak duruma gelmiştir. 1979'un ilk yedi ayında petrol ürünleri ithali için yapılan ödemeler, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 130'luk bir artış göstererek 371 milyon dolara ulaşmıştır. Artış özellikle fuel oil alımında görülmüş ve fuel oil için sözkonusu dönemde çeşitli ülkelere 102.7 milyon dolar tutarında döviz ödemesi yapılmıştır. Geçen yıl aynı dönemde 500 bin ton fuel oil alınırken, bu yıl yüzde 137'lik bir artışla bu rakkam, 1.2 milyon tona çıkmıştır.

Bu rakkamlar, izlenen enerji politikasının iflasını belgelemeye yeterlidir. Bilindiği gibi, petrol ürünleri tüketiminde en başta sanayide kullanılan fuel oil gelmektedir. Şimdilerde yumurta kapıya dayanınca akla gelen fuel oil yerine kömür enerjisinden yararlanmak içinse zaman artık çok geçtir.

Türkiye'nin enerji politikası, zengin kömür yatakları ve akarsu potansiyeli bir yana bırakılarak, petrole dayandırılmış ve üstelik dışa bağımlılığı daha da artırıcı nitelikteki fuel oil kullanımına da öncelik ve ağırlık verilmiştir. Halk güçlerinin ve bizzat devlet kuruluşlarındaki uzmanların tüm bilimsel uyarıları inatla kulak ardı edilmiş ve sonuçta bugünkü noktaya varılmıştır. Egemen güçlerin bu tercihi, elbette ki emperyalizmin açık ya da kapalı dayatma ve taleplerinden bağımsız değildir. Aksine emperyalizmin dikte ettirdiği bilinçli bir tercihtir.

Türkiye, bugün tüm döviz girdilerini emperyalist ülkelerin, büyük petrol tekellerinin kasasına akıtacak hale gelmişse, ve buna rağmen enerji sorunu her geçen gün daha bir içinden çıkılmaz hale geliyorsa, bunun baş sorumlusu emperyalizme göbeklerinden ve kasalarından bağımlı egemen güçler ve AP başta olmak üzere onların has siyasi adamlarıdır. Sosyal demokrasi de 20 ayı aşkın iktidarı sırasında, bu konuda—yapabileceği şeyler olduğu halde— hiç bir olumlu adım atmamış, emperyalist ülkelerin yörüngesinden bir milim dahi kımıldamak gereğini duymaksızın anti-emperyalist bir politika izleyen Arap ülkelerinin inayetiyle Türkiye'nin petrol sorununu halledebileceğini sanmıştır. Bunda ne kadar yanıldığını anlaması ise hiç de uzun sürmemiştir.

Schmidt, petrole yılda yüzde 25'ten fazla zam yapılmamasını istedi

Bonn (a.a.) — Federal Almanya Başbakanı Helmut Schmidt, «petrol üreticisi ülkeler dünya ekonomisinin çok yüksek ve birden artan petrol fiyatlarını sindiremeyeceğini anlamalıdırlar» demiştir.

Helmut Schmidt Norveç televizyonuna yaptığı ve metni Bonn'da yayınlanan açıklamasında, OPEC ülkelerinin dünya piyasasını «çok tehlikeli biçimde etkilemeyecek ölçüde yılda %25'lik bir artışla karar kılmaları gerektiğini» belirtmiştir.

Başbakan Schmidt, ekonomileri için gerekli petrolü ödeyemeyecek durumda olan bir çok ülke bulunduğunu, gelişmekte olan ülkelerin de mallarını taşımak için, satın aldıkları petrole dışsatımlarından elde ettikleri tüm kârı yatırdıklarını ifade etmiştir.

Sürgündeki Brezilya Komünist Partisi ülkeye dönme kararı aldı

● Askerler Komünist Partinin yasallaştırılmasına karşı çıkıyor

Rio de Janerio (a.a.) — Ağustos ayında Brezilya'da ilan edilen genel aftan yararlanan Brezilya Komünist Partisi'nin sürgündeki üyeleri geçen hafta Paris'te toplanarak Brezilya'ya dönme kararı aldılar. 1947 yılından bu yana yasadışı kabul edilen Brezilya Komünist Partisi merkez komitesi üyeleri, Brezilya'daki diktatörlüğe karşı diğer muhalefet güçleri ile yasal olarak mücadeleyi sürdüreceklerini ve demokrasiyi kurmaya çalışacaklarını açıkladılar.

Ancak Brezilya'da askerlerin Komünist Partisi'nin yasallaştırılmasına karşı çıktıkları bildirildi. Hükümet partisinin başkanı, herkesi ideolojik seçiminde serbest bırakmak gerektiğini, ancak «demokrasinin tahribi» için çalışmaların kabul edilemeyeceğini söyledi.

Brezilya Komünist Partisi Genel Sekreteri Luis C. Prestes ülkesine dönerek demokrasinin kurulması için çalışacak.

Orta Afrika Cumhuriyeti tüm ülkelerle iyi ilişki kurmak istiyor

Bangui (a.a.) — Yeni kurulan Orta Afrika Cumhuriyetinin devlet başkanı Dacko ülkesinin tüm ülkelerle iyi ilişkiler kurmak amacında olduğunu söyledi. Dacko yapacakları ilk işin ülkenin ekonomik ve sosyal kalkınmasını gerçekleştirecek bir programı uygulama alanına koymak olacağını belirtti ve bunu dost ülkelerin mali katkılarıyla gerçekleştirmeyi umduklarını ifade etti.

Bu arada uçakla ülkesinden kaçan devrik «imparator» Bokassa'nın Orta Afrika Ve Fransız olmak üzere çift uyruklu olduğu anlaşıldı. Bir zamanlar Fransız ordusunda askerlik yapan Bokassa'nın kendini imparator ilan ettikte sonra bile Fransız uyruğundan çıkmadığı öğrenildi. Ancak Fransa'nın Evreux havaalanına inen Bokassa'yı Evreux'nün Komünist belediye başkan yardımcısı kabul etmedi. «Çocuk katili Bokassa'nın Fransa topraklarında bulunması Fransa'ya hakarettir» diyen belediye başkan yardımcısı, devrik imparatorun tutuklanmasını istedi. Bokassa'nın uçağı Libya'ya dönecek.

Zimbabwe'de ırkçı beyaz bir parlamento üyesi öldürüldü

Salisbury (a.a.) — Yurtsever cephe gerillalarının ırkçı Zimbabwe kukla parlamentosunun bir üyesini öldürmeleri, dikkatleri tekrar Afrika'nın güneyine çekti.

Çiftliğindeki otomobile konulan patlayıcı madde ile öldürülen Klerk, 100 sandalyeli Zimbabwe parlamentosunda, eski başbakan İan Smith'in Rodezya Cephe Partisinin bir üyesiydi. Klerk ülkede 7 yıldır süren çarpışmalarda öldürülen ilk beyaz parlamento üyesi oldu. Geçen hafta kukla başbakan Muzorewa'nın parti arkadaşı, siyah parlamenter Mesham Banhaka öldürülmüştü.

Öte yandan Londra'da yapılmakta olan Rodezya barış görüşmelerinde yeni siyah yönetim anayasası için İngiltere Rodezya'nın öne sürdüğü koşulları kabul etmedi. İngiltere, eski sömürgesine yasal bağımsızlık vermek, ulaslararası alanda tanınmasını sağlamak ve uygulandığı müeyyideleri kaldırmak için kukla hükümet ve yurtsever cephe gerillaları arasında tam bir anlaşmaya varılmasını şart koşuyor. Ancak İngiltere ile yurtsever cephe henüz bir anlaşmaya varamadılar. Muzorewa'nın kukla hükümeti ise İngiltere'nin şartlarını kabule hazır.

Şah dönemi önde gelenlerinin mallarına el konuluyor

Tahran — İran Devrim Konseyinin aldığı bir kararla devrik Şah döneminde önde gelen kişilerine ait mallara el konuyor. Mallarına el konanların arasında şahın bazı bakanları, akrabaları ve şahın son başbakanı Şahpur Bahtiyar da var. Bundan bir süre önce de şahın bütün mallarına el konmuş ve İsviçre bankalarına da şahın ülkeden kaçırdığı milyarların iadesi için başvurulmuştu. Ancak bu konuda şimdiye kadar bir sonuç elde edilemedi.

Konsey kararıyla mallarına el konulanların da İran dışında bir çok mallarının olduğu ve yine İsviçre bankalarında hesaplarının olduğu bildiriliyor.

Pravda Amerika'yı Asya'da yeni üsler kurmakla suçladı

Moskova (a.a.) — Sovyetler Birliği Komünist Partisinin organı olan «Pravda» gazetesi Cumartesi günü yayınladığı makalede Amerika'nın «dünya jandarmalığını» güçlendirmek için Çin'in de onayıyla Asya'da ve Diego Garcia'da yeni askerî üsler kurduğunu bildirdi.

Amerika'nın Asya'daki varlığına Çin'in hiç karşı çıkmadığını ve Pentagon'un Hint Okyanusundaki Diego Garcia'da yeni destek üsleri kurmasından rahatsız olmadığını belirten gazetede, «Petrol üreticisi ülkeleri hedef alan bir müdahale kuvveti yarattıktan sonra, Amerika bir de Asya'daki ileri üslerini güçlendirmeye çalışıyor. Bu durum stratejik silahların sınırlandırılması konusunda yapılacak SALT -3 müzakereleri sırasında ele alınmalıdır» deniyor.

KISA... KISA... KISA...

ANDREW YOUNG

● ABD'nin eski BM daimî delegesi Andrew Young, 17 gündür sürdürdüğü Afrika turunu tamamladı. Young beraberindeki Amerikalı işadamları heyetiyle çeşitli Afrika ülkelerini gezerek yaptığı temaslarda, Amerikan özel sektörünün Afrika'nın «kalkınmasına» nasıl katkıda bulunacağını tespit etti.

● Yunanistan hükümeti, Sovyet ticaret gemilerine Syros adasında liman ve havuzlanma kolaylıkları sağlanmasına ilişkin anlaşmaya Amerikan hükümetinin gösterdiği tepkiyi «haksız ve kabul edilemez» olarak niteledi.

● Caracas'ta çalışmalarını sürdüren Dünya Parlamentolararası Birliği, Filistin Kurtuluş Örgütü (FKÖ)'nü Filistin halkının tek temsilcisi olarak tanımaya karar verdi.

● İspanya'da idam ve müebbet hapis cezaları kaldırıldı. Hükümet tarafından kabul edilen yeni ceza yasasında cezai ehliyet yaşı 18'den 15'e inerken azami hapis cezası 35 yıl olarak saptandı.

İNGİLTERE'DE DAYAK CEZASI!

● İngiltere'de orta dereceli okullarda dayak cezasının 1981 yılı başından itibaren kaldırılması kararlaştırıldı. İngiltere'de ilkokullarda dayak cezası 1973'te kaldırılmıştı.

Güney Afrika'da Sömürgeciliğin Son Günleri

İkinci Dünya Savaşı 1945'de faşizmin kesin yenilgisiyle sonuçlandıktan sonra, emperyalizmin sömürgeler sistemi hızlı bir dağılma ve parçalanma sürecine girdi. Afrika ve Asya'nın sömürge boyunduruğu altında yaşayan mazlum halkları birer birer emperyalizme başkaldırmaya başladılar.

Bugün Afrika'da ırkçılık esasına dayalı olarak beyaz azınlık tarafından yönetilen sadece bir kaç ülke kaldı. Bu ülkeler kıtanın güneyinde sıkışmış durumdalar. Güney Afrika Cumhuriyeti, Rodezya (Zimbabwe) ve Güney Batı Afrika (Namibya) emperyalizmin eski sömürgecilik sisteminin son kalıntıları olarak varlıklarını korumaya ve sürdürmeye çalışıyor.

Güney Afrika'nın değerli maden kaynaklarını stratejik mevkiini ve sanayi potansiyelini ABD emperyalizminin hizmetine sunmak amacıyla siyah halkların ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesini şiddet kullanarak bastırmaya çaba gösteriyor.

Emperyalistler ve Güney Afrika'daki ırkçı beyaz azınlık boşuna uğraşıyor. Güney Batı Afrika'da SWAPO, Zimbabwe'de Yurtsever Cephe, Güney Afrika Cumhuriyetinde Ulusal Konsey ulusal kurtuluş ve sosyal ilerleme bayrağını yükseltiyorlar. Afrika'da sömürgeciliğe ve ırkçılığa karşı mücadelenin kökleri çok eskilere kadar uzanır. Emperyalistler ve ırkçılar bu köklü gelenek karşısında yıkılmaya mahkumdur.

1879 BÜYÜK ISANDHLWANA ZAFERİNİN YÜZÜNCÜ YILDÖNÜMÜ

Emperyalist ve ırkçı tarih kitaplarında Tshingwayoka Mahoye ve Mavumengwana isimleri asla geçmez. Oysa bu iki isim, sömürgeci İngiliz ordularını yenilgiye uğratan yerli Afrikalı liderlere aittir.

Bu yıl yüzüncü yıldönümünü andığımız Büyük Isandhwana zaferi kuşkusuz sömürgecilik tarihinin en acı ve kanlı sayfalarından birisidir. Vücutları çıplak, ellerinde sadece kalkan ve kılıçla çarpışan korkusuz Afrikalı savaşçılara İngilizlerin tam teçhizatlı ve düzenli ordularıyla yenilmeleri, elbette modern ve kitlesel yıkım araçlarına sahip ABD emperyalizminin Vietnam'da uğradığı yenilgiyi akla getiriyor.

300 bin nüfuslu Zulu Krallığı halkı en ilkel koşullarda savaştıkları halde ilk ağızda İngilizlere 858 kayıp verdirmişlerdi. 19. yüzyılda en görkemli çağını yaşayan İngiliz sömürgeciliği için bu inanılmaz bir yenilgiydi.

1870 yılında Kimberley'de elmas madenleri bulununca, sömürgeci güçler bölgeye akın etmeye başladı. 1879'da Afrika kıtasına yayılan İngiliz askerleri sadece Zulu'ya değil aynı zamanda Altın Sahilinden Etiyopya'ya kadar tüm Afrika'ya yerleşmeye çalışıyorlardı. Aynı günlerde İngiltere bir yandan da uzak-doğuya yayılma politikası içindeydi.

Isandhlwana'daki savaş başladığı zaman Zulu subaylarından Cetshwayo 20 bin askerini karşısına almış ve «sizi davarlarımızı yokeden beyaz adamlarla savaşmaya çağırıyorum, onları yenmek zorundasınız» demişti. İngiliz sömürgeci generalleri ise Zulu halkını ve Zulu askerlerini küçümsemişti. Görkemli İngiliz İmparatorluğunun askerleri «kara derili vahşilere» nasıl yenilebilirlerdi? İngilizler Zulu seferine çıkarken Zulu topraklarını «çantada keklik» olarak görmüşler ve zafere mutlak gözüyle bakmışlardı. Ancak düştükleri yanılgının bedelini çok ağır ödediler. İngilizlerin yerini daha sonraları Amerikalılar aldı ve bu emperyalistlerin tarih karşısında mahkûm olduklarını kanıtladı.

Tıpkı ABD'ye karşı elde edilen Vietnam zaferi gibi, 1879 Isandhlwana zaferi de sömürgeciliğe ve ırkçılığa karşı bağımsızlık ve özgürlük mücadelelerine ışık tutuyor. Afrika'daki ırkçı rejim kalıntılarının temsilcileri de tarih karşısında çoktan yenilmiş durumda.

ZİMBABWE'NİN KURTULUŞ GÜNÜ UZAK DEĞİLDİR

İnsanlık dışı baskı ve sömürüye karşı silâhlı mücadele veren Zimbabwe, Güney Afrika ve Namibya halkları bugünlerde Güney Afrika'nın kaderini tayin edecek bir kavga veriyorlar. Zimbabwe'de ırkçı beyaz azınlığın elindekileri kaptırmamak için işbirlikçi zenci lider Abel Muzorewa ile giriştiği manevralar da boşa çıkıyor. Kukla lider Muzorewa zenci halka ve ZAPU lideri Nkomo'ya yönelik saldırılar da fiilen rol almaya başladı. Böylece gerçek yüzü de pek çabuk teşhir oldu.

Londra'nın tarihî Lancaster Şatosunda Zimbabwe sorununa barışçı bir çözüm bulabilmek amacıyla düzenlenen konferansa Yurtsever Cephe liderleri de katıldı. Ancak ırkçı beyaz azınlık rejimi temsilcileri uzlaşmaz tavırları, ve konferans ertesinde gerilla kamplarına düzenledikleri saldırılarla hiç de barıştan yana olmadıklarını kanıtladı.

Emperyalistler, Zimbabwe'deki çıkarlarını korumak için Muzorewa-Smith rejimini yaldızlamak ve bu arada ırkçılarla onların uşaklarının fiilî egemenliklerini meşrûlaştırmak istiyor. Ancak bu politika iflas edecektir.

Hiç bir şey Zimbabwe'nin kurtuluşunu engelleyemez!

EMPERYALİSTLERİN IRKÇI GÜNEY AFRİKA REJİMİNİ ÜÇÜNCÜ DÜNYA'YA KARŞI KULLANMA TERTİPLERİ

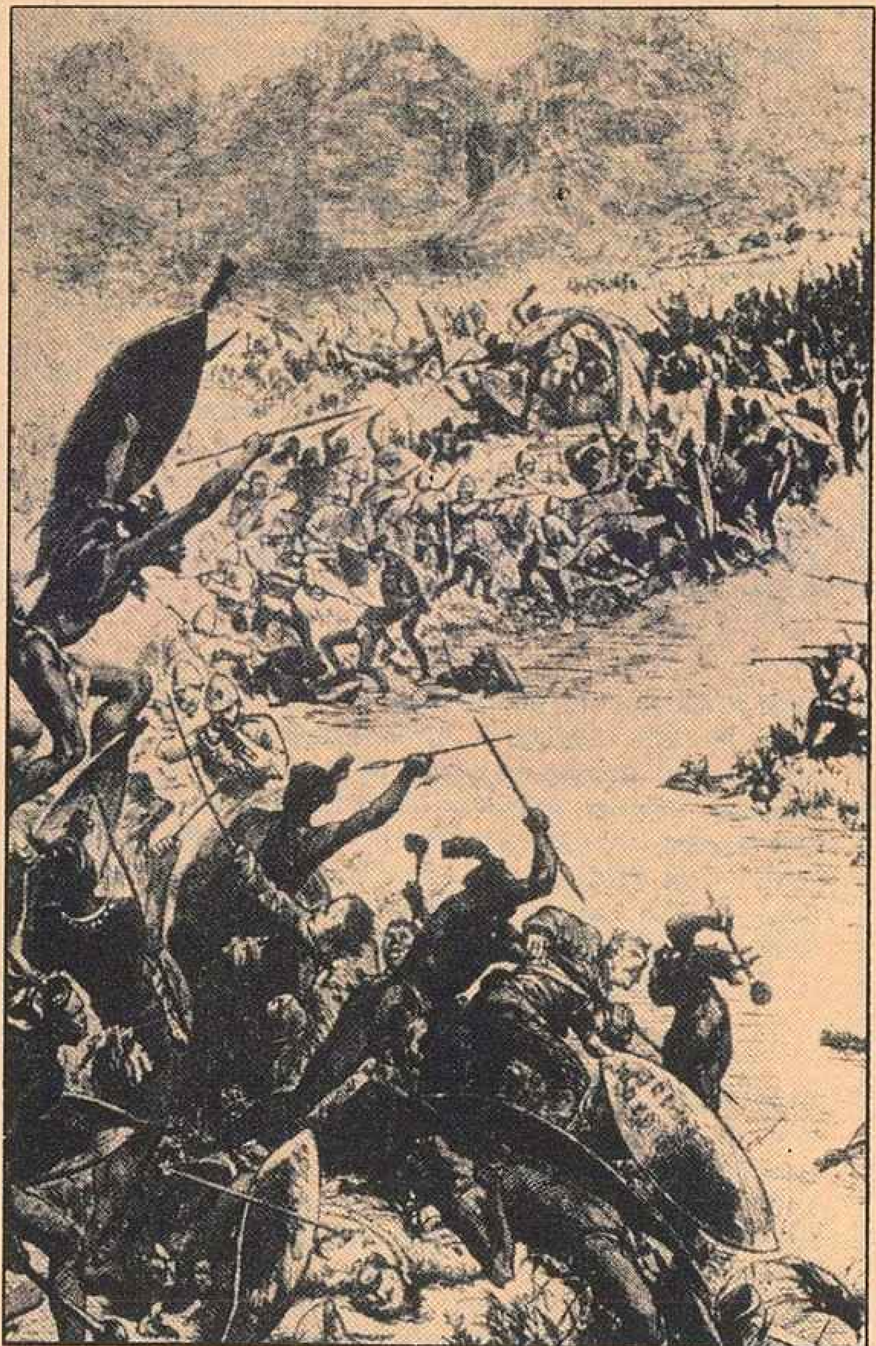
Bugün Güney Afrika Cumhuriyetindeki ırkçı faşist azınlık yöneticilerinin nükleer silâhlara sahip olması tehlikesi vardır ve bu durum kıtanın güneyindeki kurtuluş hareketleri açısından olduğu kadar bölge ve dünya barışı açısından da tehdit edici bir gelişmedir.

20. yüzyılın son çeyreğine girerken, ırkçı apartheid rejimine nükleer silâh verilmemesi gerektiğini savunmak başlangıçta kişiye abes gelebilir. Ama herkes biliyor ki emperyalist ülkeler, uzun vadeli siyasî ve ekonomik çıkarları gereği işbirliğini sürdürmekte ısrar ediyor.

Emperyalist ülkelerin tasarısı, Afrika'nın güneyindeki kurtuluş hareketlerinin ve radikalleşme eğilimlerinin önüne geçmek amacıyla NATO benzeri saldırgan bir askerî pakt oluşturulmasıdır. Bu paktın belkemiğini nükleer silâhlarla donanmış ırkçı faşist Güney Afrika Cumhuriyeti teşkil etmelidir. Emperyalistler, bölgedeki ekonomik ve siyasî çıkarlarını bu şekilde güvenlik altına alabileceklerini düşünerek, bu uğurda insanlık dışı bir rejimin temsilcilerinin kanlı ellerini sıkmaktan çekinmiyoru.

Güney Afrika Cumhuriyetinin ırkçı faşist yöneticileri bölgede gelişebilecek devrimci hareketler karşısında nükleer silâhları kullanmakta tereddüt etmeyecektir. Irkçı beyaz azınlık liderlerinin ne kadar gözü dönmüş oldukları, Soweto'da çoluk çocuk demeden zenci halkı katlettiğini zaman kanıtlamıştı.

Güney Afrika Cumhuriyetinin azınlık yöneticileriyle biraraya gelmek, bu devletle ticaret yapmak, nükleer silâhlanma tasarılarına karşı koymamak, Pretoria''daki ırkçıların şeytanî tertiplerine ortak olmak demektir. Apartheid insanlığa karşı işlenmiş bir suçtur. Bu suça ortak olanlar tarih ve insanlık önünde sorumlu olacaktır.

1879 İsandhlwana savaşının temsili resmi.

SANAT~KÜLTÜR~BİLİM

Faust üstüne düşünceler

Hasan İzzettin DİNAMO

Henüz on yedi yaşındaydım. Galip Bahtiyar'ın, çok eski, ağdalı, Osmanlıca bir dille ya Almanca ya da Fransızcadan çevirdiği Faust'u okuduğumda birdenbire ayaklarım yerden kesilmiş, kendimi renkli bulutlar arasında bulmuştum. O yaşa dek dünyanın en güzel kitaplarından çoğunu okumak olanağını bulduğum halde hiçbiri bende onun yaptığı olağanüstü etkiyi yapmamıştı. Okuduğum sayfaları bir kez daha usumdan geçirdikçe, Faust adını yineledikçe ruhumu sevgiden, en geniş anlamiyle aşktan daha üstün bir tat kaplıyordu. Kitaptaki pek çok eski sözcük, tümce eriyip gidiyor, yerini bu korkunç tada bırakıyordu. İşte, böylece, Faust, bende bütün bir ruh şöleni olarak yaşıyordu. O büyük etki, bende eski bir aşk gibi mayalanıp derinleşerek ruhumun bir parçası olup çıkmıştı. Ben, yaşamıma bir yön vermeğe çalışırken Faust'un bir sihirbaz değneğiyle sık sık duygularımı kurcaladığını gördüm. Düşüncelerim, gerek astronomik, gerek metafizik kaygılarla evrenin üzerine doğru yükselirken Faust'u her zaman bir öğretmen, bir baba gibi yanıbaşımda buldum. Mefisto da hep onunla birlikteydi. Ancak, bizi hep biraz uzaktan kontrol edebilirdi. Faust benim sosyalistçe düşüncelerimi bildiğinden benim yanımda ona çokça yüz vermezdi. Faust ile Mefisto insan ruhunun diyalektiği idi. Gece ile gündüz, aydınlıkla karanlık, Ehrimenle Hürmüz gibi süreklice birbirlerine diş bileyen, ancak her zaman da yanyana, karşı karşıya bulunmaları bir yaşam zorunluluğu olan iki kardeş gibiydiler. Mefisto yıkıcı bir güçtür. Bir nesneyi yıkmak, her zaman yapmaktan daha kolaydır. Ondan dolayı her zaman Mefisto, hayali, astronomik sayılar üzerinde oynar. Mikrokozmosun ölçüleri, onun makrokozmosunun yanında çocuk oyuncağıdır. Kötülüğün sınırı yoktur. Ancak, iyilik, bir sınır içindedir. Şundan ki iyiliği en sonra yıkıcı doğa güçlerinin üzerine yükselmiş olan olgun insan ruhu, yapabilmektedir. Faust'un, evrenin derinliklerine doğru bir füze gibi atılışının güzelliği, baş döndürücü düşünceler, düşler vericiliği yanında Mefisto çoğu zaman sönük kalıyor, hiçe iniyordu. Çok düşündüm, uzun uzun düşündüm. Faust'ta beni böyle saran çekicilik neydi? Şiirin güzelliği mi? Hayır, ben o zaman bundaki şiiri görebilecek durumda değildim. Bu zamanlarda Abdülhak Hamit'in kitaplarına karşı olan hayranlığımı, bunlardaki dilin ağırlığı yüzünden bırakmış, Hece şairlerine, Rıza Tevfik'e, Yusuf Ziya'ya, Orhan Seyfi'ye, Enis Behiç'e dönmüştüm. Bunların yeni başlamış olan sade türkçe akımına göre yazılmış güzel şiirleri içinde yitip gitmiştim. Nazım Hikmet'ten ancak küçük şiir kitaplarında çıkmış olan birkaç hece şiiri okuyabilmiştim. Ancak, adını biliyordum. Bu yüzden hece şiirinin salt türkçe şiirlerinden kalkıp ağdalı Faust şiirine girebilmek son kerte güçtü. Demek ki, Faust'ta beni büyüleyen bir başka güç vardı. Evet, Faust'un ilk etkisi düşün noktasından olmuştu: Çocukluğumuzdan beri almış olduğumuz iyi kötü insanlık kültürünün her zaman en üstün, varılmaz, erişilmez, pek uzakta sanılan kişileriyle ve bilinen yüksek konulariyle, bunların tabu olarak bildiğim varlıklariyle karşı karşıya gelmişti. Prologta İblis, Tanrı ile senli benli konuşuyor, bildiğimiz baş melekler insanı şaşırtan sözler ediyorlardı. Öyle sözler ki belli zamanlarda olması gereken fırtınalar, kasırgalar gibi doğal ve güçlü! Apıştırıcı olaylar, bundan sonra da sürüp gidiyor. Faust, kendi çalışma odasında Yerin ruhunu (Cin) çağırıyor, bu karşılaşma korkunç oluyor. Faust, sonra kırlarda gezerken bir fino köpeği kılığındaki İblisi alıp evine götürüyor. Kanla, korkunç bir evren yolculuğunun destanını imzalıyorlar. Mefisto, Analara (Die Mütter) gitmek isteyen Faust'a bir kılavuzdan çok bir Menecer oluyor. Amerikan vari bir menecer!

Bunların hepsi, benim pek genç, pek coşkun ve ilk metafizik kaygılarla dopdolu ruhum için gerçekten pek sürükleyici, apıştırıcı olaylardı. O zaman, ruh, evren, varlık kaygıları kafama girmiş beni kurcalayıp duruyordu. Salt bu kaygı ile tanrıyı, ruhu, evrenin bilmecelerini çözmek için elime geçirdiğim felsefe tarihlerini, felsefeden sözeden kitapları. Kant'ın felsefesini okuyordum Mehmet Emin Erişirgil'in kitabından. Kant bile tanrıyı ararken batağa batmıştı. Hiçbirisi belli bir sınırdan öteye geçemiyordu. Kant, Ameli Akıl (praktiische Vernunft'u) ya da vicdanı tanrıya çevirerek işin içinden çıkmıştı. Spinoza, bizim doğulu filozoflarla düşünürlerin Panteist (Vahdeti vücutçu) Felsefelerine tıpatıp benzeyen felsefesiyle tanrıyı evren mekanizmasının bilmecemsi çarkları arasına yerleştirmişti. Goethe de onun etkisi altındaydı. O da tanrıyı evrenin, senin benim içimizde buluyordu. Bunu bir şiirinde de iyice açığa vurmuştu. Ancak, burda sanatçı kafası, dışında ayrı ve kişileşmiş kılıkta şeytanla karşı karşıya getirmişti. Adlarını durmadan işittiğimiz baş melekler de böyle kişileşmiş olarak karşımızda konuşuyorlardı. Metafizik kaygılarla ürperen bir genç ruh, evrenin bilmecemsi derinliklerine bu yoldan daha kolay gidilebileceğini sanıyordu. Bundan dolayı, sayfaları yer gibi çeviriyor, ancak, bir burgu gibi karanlıkları delen bu sayfalar arasında da insanı durmaksızın düş kırıklıkları yokluyordu. Faust, evrenin ilkel kaynakları sandığı (Analara-Die Mutter) gidiyor, ancak dehşetle ürpererek geri dönüyordu. Orda gördüğü nedir? Bunu, elbette, ne Faust biliyor, ne de onun vaftiz babası koca Goethe! Goethe, panteisttir, tanrı, onca, varlığın atomları arasında ve onunla birliktedir. Varlığı bu madde ve evrenle oluş halindedir. Oysa, sanatçı Goethe, felsefeci Goethe'ye bir oyun oynar. Tanrıyı «Gökte prologda»da tıpkı payen çağların Zeus'u, Yehova'sı gibi gökte bir yerde kişileşmiş olarak gösterir. Bunu bir aykırılık buldum diye söylemiyorum. Demek istiyorum ki Evrenin sonsuzluklarına doğru korkunç bir iskandil aygıtı gibi gönderilen Faust ta oradan elleri boş dönmüştür.

Bu insanüstü insan da Goet-

Devamı S. 5, sütun 5'te

GENCO ERKAL:
«Ülkemiz karanlığa sürüklenmek isteniyor»

Tİ-SAN'ın çağrısı üstüne sanat alanlarındaki son anti-demokratik uygulamaları protesto etmek üzere 12 sanatçı örgütünün birlikte düzenlediği ortak basın toplantısında, sıkıyönetim yasağı üzerine konuşan Genco Erkal, sansür ve yasağın «ülkemizi sonu belirsiz karanlığa sürüklemek isteyenler»den kaynaklandığını belirtti. Faşizme karşı mücadele, sanat ve kültür etkinliğinin de önemli bir işlevi var. Sorunu, faşist tehlikenin bütün hayatı tehdit etmesi biçiminde değerlendiren Erkal'ın konuşma metnini sunuyoruz.

«Ülkemizin tüm kültür ve sanat emekçilerine, tüm yurt sever, ilerici, demokrat ve sosyalistlerine 1979 Türkiye'sinde susturulmak istenen iki büyük ozanın, Brecht'in ve Nazım'ın dizeleriyle seslenmek istiyorum. Elbette susturmak isteyeceklerdir Brecht'i, Nazım'ı. Elbet yasaklamak isteyeceklerdir «Yolcular»ı, «Demir Yolu»nu «Yusuf ile Kenan»ı. Çünkü:

Onlar ümidin düşmanıdır, sevgilim
Akarsuyun,
Meyve çağında ağacın,
Serpilip gelişen hayatın düşmanı.
Çünkü ölüm vurdu damgasını alınlarına:
— Çürüyen diş, dökülen et —
Bir daha dönmemek üzere yıkılıp gidecekler.

İşte bundandır telâşları, çırpınışları. Bundandır hırçınlıkları, saldırganlıkları. Bundandır aydınlıktan bu denli korkmaları.

Brecht'in deyişiyle:

Topları ve banknotları var onların.
Polisleri, askerleri var onların.
Peki niye mi tüm bunlar?
Düşmanları böylesine güçlü mü gerçekten de?
Henüz vaktin geç olmadığını sanıyorlar,
Hâlâ kurtulabileceklerini sanıyorlar yok olmaktan.
Ama gün gelecek ki çok sürmeyecek beklemek bunu.
Görecekler ki tüm çabalarının haybeye kürek çekmektir sonu.

Varsın «kurtarın» diye kıçlarını yırtsınlar
İşe yaramayacak artık ne banknotları ne topları.

Son günlerde sanat ve kültür alanına, demokratik hak ve özgürlüklerimize yönelen tüm saldırılar bize, sanat emekçilerine sürekli somut ve güncel görevimizi hatırlatmalı. Ülkemizi sonu belirsiz karanlıklara sürüklemek isteyenler var. Bugün yaşadığımız bu uyarıcı olaylar karşısında kesin tavır alamazsak, sesimizi yükseltemezsek, yakında tümden susmak zorunda bırakılabiliriz. Sanat ve kültür alanını tüm anti-demokratik yasa ve uygulamalardan arındırmalıyız. Bu da ancak, faşizmin her türlüsüne karşı verilecek örgütlü mücadeleyle mümkün olabilecektir.

Dinleyin, duyduğunuz çakalların ulumasıdır.
Safları sıklaştırın çocuklar.
Bu kavga faşizme karşı, bu kavga hürriyet kavgasıdır!»

Radyo TV

TV

18.55 Haberler — 19.00 Atletizm (Canlı) — 20.30 Haberler — 21.15 Minik Konser — 21.20 Sevelim Sevilelim — 21.35 Aşağıdakiler Yukardakiler (14) — 22.30 Atletizm (Bant) — 23.00 Voleybol (Canlı) — 24.00-01.00 Özet (Canlı).

TRT — 1

05.00 Açılış — 06.00 Kısa Haberler — 06.02 Bölgesel Yayın — 07.30 Haberler — 07.40 Sabahtan Sabaha — 09.02 Kadın Dünyası — 10.01 Arkası Yarın — 10.21 Bölgesel Yayın — 11.20 Hafif Müzik — 11.40 Şarkılar — 12.00 Bölge Haberleri — 12.10 Öğle Üzeri — 13.00 Haberler — 13.15 Hafif Müzik — 13.30 Bölgesel Yayın — 14.32 Müzik Bahçesinden — 15.00 Bölgesel Yayın — 15.40 Hafif Müzik — 16.00 Bölge Haberleri — 16.30 Şarkılar Geçidi — 17.00 Akşama Doğru — 18.00 Hafif Müzik — 18.16 Bölgesel Yayın — 19.00 Haberler — 19.30 Bölgesel Yayın — 20.02 Çocuklar İçin On Dakika — 20.15 Köy Dağarcığı — 20.40 Şarkılar — 21.20 Tangolar — 21.40 Şarkılar — 22.02 Hafif Müzik — 23.00 Haberler — 23.10-01.00 Bölgesel Yayın.

TRT — 2

08.00 Açılış — 08.02 Gün Başlıyor — 09.00 Olayların İçinden — 09.45 Müzik Sözlüğü — 10.30 Sağlığımız — 11.30 Yarının Büyükleri Çocuklarımız — 12.00 Çeşitli Sololar — 12.40 Deyimler, Deyişler, Ezgiler — 13.00 Haberler — 13.30 Olayların İçinden — 14.30 Çeşitli Müzik — 16.00 Hafif Müzik — 16.20 Arkası Yarın — 17.00 Türk Yorumcuları — 18.30 İşte Doğa — 19.00 Haberler — 20.15 Küçük Konser — 21.00 Bir Sanatçının Günlüğü — 21.30 Bizden Sesler — 23.30 Haberler — 23.55 Kapanış.

TRT — 3

07.00 Açılış — 07.02 Güne Başlarken — 08.00 Sabah Konseri — 09.00 Haberler — 10.00 Çağdaş Sanatçılarımız — 10.30 Diskoteğimizden — 11.00 Öğleye Doğru — 12.00 Haberler — 13.00 Konser Saati — 15.00 Günün Konseri — 16.00 Oda Müziği — 17.00 Haberler — 17.09 Plaklar Arasında — 18.00 Stüdyo FM — 19.00 Aksam Konseri — 20.30 Melodiler Geçidi — 21.00 Müzik Takvimi — 22.00 Haberler — 23.00 Pazartesi Konseri — 24.00 Gece ve Müzik — 01.00 Kapanış.

Faşist hareket gençliğin can düşmanıdır

Faşizm, iktidarı almak için yürüttüğü stratejik mücadelede sivil vurucu güçler kullanır. Faşizmin örgütlediği ve genç insanlardan oluşmuş silâhlı timler, faşistlerin ordu içindeki uzun vadeli çalışmaları yanında, kısa vadeli askeri çalışmalarının malzemesidir.

MHP, sivil komandolar yetiştirmek için kamplar açmakla ve buralarda bir kısım gençleri askeri eğitimden geçirmekle işe başlar. Böylece «Ülkücü Gençlik» adı verilen sivil faşist çetelerin temeli atılır.

Faşizmin örgütlemeyi başardığı gençler, genel olarak toplumun tortusu durumundaki suçlulardır. Bu bir rastlantı değildir. Çünkü faşizm, bunların hoşnutsuzluklarını sömürür.

Kapitalizme öfke duyan genç insanları iğfal edebilmek için MHP daha çok onların gençlik motiflerini kullanmıştır. Gençliği karakterize eden «cesaret», «korkusuzluk» gibi kavramlar MHP elinde malzemedir. Türkeş gençlerin korkusuzluğunu sömürürken şöyle diyordu:

«Yeryüzünde en korkulacak olan tek şey, korkunun kendisidir. Yeryüzünde korkunun kendisinden başka korkulacak bir şey yoktur.» (Türkeş - Türkiye'nin Meseleleri, sf: 47)

Böylece faşizm davası, bir «korkusuzluk davası» gibi gösterilir. Ardından bu davaya girenlerin ilk görevleri hatırlatılır:

«Bu mücadelede herhangi bir sebeple ben düşersem, bayrağı kapın, daha ileriye gidin, geriye dönersem vurun! Davaya katılıp geriye dönen herkesi vurun!...» (Türkeş - Türkiye'nin Meseleleri sf: 48).

«Davadan dönenler vurulacağına» göre, «davaya bağlılık» esas olmalıdır. Ama bütün bunlar, faşist liderlerin korkularını gizlemeye yetmez. Çünkü en başta Türkeş, birkaç kez davadan dönmüş ve «dava arkadaşlarına» ihanet etmiştir.

Faşist Milliyetçi Hareket, böylece oluşturduğu disiplinle «korkusuzluk» temeli etrafında toplamaya çalıştığı insanları, bir arada tutar ve kullanır. Komando kamplarında bu gençler askeri eğitimden geçirilir.

Eğitimden amaç bir «seçkinler zümresi»nin yetiştirilmesidir. Ama bu «seçkinler», insani yeteneklerle değil, kurt köpeği özellikleri ile donatılacaktır. Saldırgan ve «kurt gibi»! MHP'nin açtığı komando kamplarında bu gençlere silah atış talimleri ve sportif faaliyetler yaptırıldı. Bu, Hitler'in şu öğüdü doğrultusunda yapılan bir eğitimdi: Fiziki gelişmeler, herkese kendi üstünlüğü kanaatini telkin etmeli ve ona daimi bir şekilde kendi kuvvetine güvenmesini sağlamalıdır.»

MHP'nin kamplarda yetiştirdiği gençler bugünkü faşist çetelerin ilk modeliydi. C. Senatosunun yaptığı bir araştırmada saptadığı gibi, bu kampların amacı şu idi:

«ED teşkilâtı etkili ve dinamik anlamına gelmektedir. Gençlerimizi bu kampta özel eğitime tabi tutmakta ve ordu saflarına bir ön hazırlık görmektedirler. Böylesine güçlü bir teşkilâtın toplumda denge unsuru olabileceğini de unutmamak lâzım.» (C. Senatosu Araştırma Kom. Raporu).

MHP'nin gençlere uyguladığı askerlik öncesi eğitim, (ön militer) gençlerin kısa vadeli hesaplar için yetiştirilmesidir. Resmi silahlı güçleri, yani iktidarı elde edinceye kadar faşistler tarafından kullanılan bu sivil vurucu güçler daha sonra dağıtılır ve şeflerinin başları ezilir. Çünkü, faşist hareket burjuva devleti güçlendirir ve sivil silâhlı güçlerin bu faşist devlet kompozisyonu içinde yeri olamaz.

Faşizmin gençliğe bakışı, tümüyle onun kullanılabilmesi amacına hizmet eder. Gençler «faşist dava» için işledikleri siyasal cinayetlerin hesabını, her zaman faşist şeflerden önce verirler. 1932 yılında Naziler daha iktidara gelmeden önce, ilericileri öldürdükleri için ölüme mahkum edilen faşist gençler, bizzat onları suça teşvik edenler tarafından terkedilmişti. Göbels onlar için şöyle diyordu: «Elbette, bu tür hareketleri yapmak için yabancı çevrelerden Nazi'lerin içlerine provakatörlerin gönderilmiş olması mümkündür.» (Leipzig davası tutanakları).

Aynı şeyi bugün Türkeş tekrarlamaktadır. Kendi eliyle örgütlediği canileri, yakayı ele vermelerinden sonra «ajan» diye suçlaması, faşizmin gençliğe bakışının tipik bir örneği sayılmalıdır.

Hitler Nazi gençleri şöyle tanımlıyor: «Genç arkadaşlarım şu kanaat ile dolu idiler: Aklın bittiği yerde, son karar cebir ve şiddete aittir. En iyi müdafaa silahı ise hücuma geçmektir.»

Faşizmin Türkiye'de uyguladığı saldırı taktiği de bu mantığa dayanmaktadır. Faşizme karşı mücadele için şartların daha da elverişli hale geldiği günümüzde MHP savunmadadır. Faşist saldırıların hızla artması da bununla açıklanabilir.

Faşizm gençleri, gençlik olmalarından doğan motiflerinden yakaladığı kadar, onlara önce kendi somut sorunlarından seslenme riyakârlığını da dener. Onlara ilk somut «düşman» olarak, kendi alanlarındaki gençlik yığınlarını gösterir. Faşist gençler bu ilk aşama ile esasında, «davaya» hizmet eden daha büyük siyasal cinayetlere hazırlanırlar. Faşist dernekler halindeki bu gençlik örgütlenmesi, giderek çekirdek faşist harekete bağlanır ve yer altı silâhlı guruplarına dönüştür.

Kısaca, MHP'nin gençliğe bakışı, onun faşist amaçlar için ve vurucu bir güç olarak kullanılmasıyla sınırlıdır. Tekelci sermayeye en iyi uşaklık edebilecek faşist ideolojinin gençlere verdiği şekil, saldırgan, gözü dönmüş, aklını değil, fiziğini ve duygularını kullanan insan tipidir. Hitler'in şu tanımına tamı tamına uyan bir faşist gençlik kesimi MHP tarafından örgütlenmiştir, kullanılmaktadır:

«Bu gençler kavganın içine büyük bir heyecanla, şevkle atılıyorlardı. Toplantılarımızda gürültü edenlerin üstlerine, bu kızıllara sayıca üstün olduklarına bakmaksızın ve hiç ehemmiyet vermeksizin, eşek arısını andıran bir şekilde saldırıyorlardı. Hiç bir zaman yaralanmaktan ve kanlarını dökmekten çekinmiyorlardı. Onların ruhlarına, yalnız hareketimizin kutsi vazifesine yol açmak fikri dolmuştu.»

Bugün faşist gençliğin bütünüyle Nazi gençliğe benzediği, onun kanlı yolundan yürüdüğü, ve sonunun da onun gibi olacağı inkâr edilebilir mi?

Enternasyonalizm Somut Görevler Bütünlüğüdür

İşçi sınıfı enternasyonalizminin içi boş bir slogan olmadığını kavramışsak, onun moral ve felsefi bir kavram olmaktan öte, somut tarihsel görevler bütünlüğü olduğunu biliyorsak...

Işte işçi sınıfı o zaman anın ve geleceğin somut dayanışma görevlerini doğru saptayabilir. Proleter dayanışmanın ilkelerini hayata geçirebilir.

İşçi sınıfına düşen görev, partisi öncülüğünde:

● Emekçi sınıf saflarındaki ulusal önyargılara karşı mücadele etmek.

● İşçi sınıfı partileri arasındaki gönüllü dayanışma bağlarını geliştirmek.

● Işçi sınıfının ve tüm emekçi sınıf hareketinin içinde, sınıfsal ve ulusal devrimci güçleri bütünleştirmek.

● Işçi hareketinin uluslararası çıkarları için her türlü fedakârlık düşüncesini hayata geçirmek.

● Kendi burjuvazisinin şoven ve barış düşmanı politikasına karşı ödünsüz ve sürekli bir mücadeleyi geliştirmek. Barış ve silahsızlanma sorununda halkların hayati çıkarlarına sahip çıkmak.

● Kardeş ülkeler emekçilerine karşı, dayanışmanın gereklerini yerine getirmek.

Enternasyonal dayanışmanın içeriği ve görevler, hayatın somutluğunda biçimlenirler. Belli bir tarihi durumda işçi sınıfı, enternasyonal görevlerini en doğru biçimde tesbit etmeli ve mümkün olanın azamisini yapmalıdır.

Ne ki enternasyonalizm kuru bir dayanışma düzeyinde görülmemelidir. Yardımlaşmanın ve dayanışmanın ölçüsü her zaman somut koşullar tarafından belirlenir.

Örneğin: Ekim Devrimi sonrasında uluslararası işçi hareketinin en önemli enternasyonalist görevi, sosyalizmin bu ilk anavatanda yeşerip gelişmesine omuz vermekti. Dünya işçileri bu ilke gereği Rus proletaryasının yardımına koştular. Sovyet proletaryası da devrim sonrası enternasyonalist görevlerini, kendi ülkesinde sosyalizmi inşa etmek ve dünya işçilerine bu konuda örnek olmak olarak belirledi ve yerine getirdi.

Enternasyonalizm düşüncesi, dayanışmanın en uygun ve yararlı biçimini esas alır.

Işçi sınıfının enternasyonalist dayanışması hiç bir zaman sağlam bir ilke olmakla kalmamış, somut örgütsel plânda ete, kemiğe bürünmüştür.

● Işçi sınıfı biliminin kurucuları Marks ve Engels, tüm dünya işçilerinin önderi idiler. Bu önderliği 28 Eylül 1864 tarihinde kurdukları 1. Enternasyonal ile örgütsel önderliğe dönüştürdüler. 1. Enternasyonal işçi hareketi içinde bilimsel sosyalizmin egemen kılınması için mücadele verdi. Çünkü o dönem Avrupa işçi hareketi içinde bilimsel sosyalist hareketin yanısıra anarşistler, blanquistler gibi yanlış görüşlerin etkisi de vardı. 1. Enternasyonal, işçi hareketinin uluslararası birliği yolunda önemli bir ilk adım ve deney oldu. Görevini tamamladıktan sonra dağıldı.

● 1899 yılında Engels, işçi hareketinin yeni bir örgütlenmeye gereği olduğundan hareketle II. Enternasyonali kurdu. II. Enternasyonal işçi sınıfının 1 Mayıs geleneğini yarattı. Dünya işçilerinin ekonomik ve siyasi mücadelesini tek merkezden yönetti. Ne ki, II. Enternasyonal, işçi hareketinin çıkarlarını ulusal birimler içinde gören ve burjuvazinin çıkarlarından bağımsız bir sınıf tutumu gösteremiyen partiler yüzünden, 1914 yılında bölündü. Bir kısım partiler, birinci dünya savaşı karşısında yanlış bir tutum aldılar ve kendi ülkelerinin burjuvazisinin savaş politikasını desteklediler. Devrimci sınıf görevlerinden yan çizen ve ülkesinin burjuvazisine teslim olan partilerin oluşturduğu kanat, zamanla devrimci marksizmden büsbütün uzaklaşarak ve kendi içlerindeki komünistleri dışlayarak sosyal demokrat burjuva partileri haline geldiler. II. Enternasyonalden kopan devrimci işçi sınıfı partileri ise, savaşa karşı ortak bir mücadele yürüttüler. Bu partiler daha sonra III. Enternasyonali kurdular.

● III. Enternasyonal, 1919 Mart'ında kuruldu. Işçi sınıfı partileri sosyalizmin ilk vatanında bir araya geldiler. Bu partiler III. Enternasyonalin temelini atarken, işçi sınıfının ilk sınıf egemenliğini korumak görevinin bilincindeydiler. Dünya proletaryasının yenilmez gücü sayesinde Sov yetler Birliği'nde sosyalizmi yenilmez hale getirmek mümkün oldu.

● III. Enternasyonal, her ülkenin partisinin eşit haklarla katıldığı bir **dünya partisi** niteliğindeydi. Örgüte, partilerin gönüllü birliği ilkesi egemen idi. Partiler III. Enternasyonalin öncülüğünde kendi ülkelerinde, sınıf mücadelelerini yönettiler, genişleyen sınıfsal görevlerinin üstesinden gelebildiler. Dünyayı tehdit eden ve sonunda vahşi bir emperyalist savaşa dönüşen, emperyalist sömürü ve egemenlik karşısında, işçi hareketinin uluslararası gücünü buldu. Bu güç faşizmi ezmeyi başardı.

Bugün Enternasyonalizmin somut örgüt biçimi olmadığı için kuşkuya kapılanlar, dünya devrimci güçlerinin enternasyonal dayanışmasından uzak kaldığını düşünenler olabilir. Ya da buna sevinenler çıkabilir. Durum hiç te böyle değildir.

Çünkü, bu tür bir örgütlenme Enternasyonalizmin sadece bir yanıdır. O esas itibariyle bir ilkedir. Zorunlu bir ilkedir. Bütün işçilerinin ve emekçi halklarının, politik, ideolojik tutumu olarak yaşamaya devam etmektedir. Işçi sınıfının siyasal temsilcileri zaman zaman bir araya gelip dünya devrimci güçlerinin problemlerini ele alıyorlar. Çözüm getiriyorlar.

ENTERNASYONALİZMİN GÜNÜMÜZDEKİ İÇERİĞİ VE GÖREVLER

Dünya devrimci güçlerinin günümüzdeki ortak eylemi, farklı alanlarda farklı mücadele biçimleri altında sürmektedir. 1969 Konferansı devrimci güçlerin ortak bileşenlerini yarattı ve bunları bilimsel stratejik ve taktik temeller üzerine oturttu. Son on yılın olayları Enternasyonalizm ilkesinin ve uygulamasının pratik zaferi oldu.

Çağımızda enternasyonalist görevler, **ortak düşmana** karşı devrimci güçlerin tüm bileşenlerini, hem kendi alanlarında, hem de uluslararası ilişkileri anlamında güçlü kılmak, özellikle de aralarındaki dayanışmayı geliştirmektir.

Somuta indirgersek, bu görevlerin şunlar olduğunu görürüz.

● Halklar, emekçi sınıflar sosyal devrim için mücadele etmektedirler. Her ülke sosyal devrim aşamasına farklı uzaklıklarda tarihsel süreçleri yaşamaktadır.

● Her ülke emekçilerinin sosyal devrim mücadelesi, öncelikle bu ülkelerin ulusal devrimci güçlerinin başarısına bağlı olacaktır.

● Bu nedenle, devrimin yerel güçleri, kendi ülkelerinde başarıya ulaşmak için gerekli olan görevlerin üstesinden gelmek zorundadırlar.

● Sosyal devrim mücadelesinin **ön adımları** niteliğindeki hareketler içinde yer alınmalı, desteklenmelidir. Ulusal kurtuluş, kapitalist olmayan yol gibi sos-

Devamı S. 5, sütun 7'de

Gerçek Sahibi: Ali Kar, Sorumlu Müdür: Hamit Çaylı, Adres: Başmusahip Sokak Tan AP. 10/11, Cağaloğlu, İstanbul, Tel: 28 27 41, Dizgi: Kitle Gazetecilik Matbaacılık A.Ş., Baskı: Hürriyet Ofset Tesisleri

Sükan'ın istifasının ardında AP var

Konya (THA) — Demokratik Parti Genel Başkan Vekili Faruk Sükan'ın hükümetteki Devlet Bakanlığı ve Başbakan Yardımcılığı görevinden çekilmesi, seçim bölgesi ve memleketi olan Konya'da çeşitli yorumlara yol açmıştır.

İstifa kararının açıklanmasından bir gün önce Demokratik Parti Konya İl Başkanı Haydar Koyuncu'nun başkanlığında bir heyet Başkent'e giderek, «istifa konusunu» ele almışlar ve Sükan'dan kesinlikle hükümetten çekilmesini istemişlerdir.

DP Konya il örgütü daha önce oy birliğiyle ara seçimlerde AP'nin adayı Şaban Karataş'ı desteklemeye karar vermiş iki parti örgütü arasında organik bağ kurulmuştur.

DP'nin tüzüğünü hazırlayanlardan ve partinin kurucularından Karataş, özellikle, birleştirici, uzlaştırıcı bir çalışma yaparak sonuca ulaşmış ve Sükan'ın istifasında en etken rolü oynamıştır. Karataş ile Sükan'ın aynı ilçeden, Ereğli'li olmaları, birbirlerinin çok yakını bulunmaları da DP ile AP' nin arasında diyalogu sağlamıştır. DP teşkilatı ve Sükan'a yakın bazı AP'liler «biz seni düşürülmüş bir hükümetin üyesi olarak görmek istemiyoruz, vakit geçirmeden istifa etmelisin» demişler ve bu görüşte Sükan'ı ikna etmişlerdir. İleri sürüldüğüne göre, Sükan bir süre AP'ye geçmeyecek, teşkilâttaki tepkilerin sönmesini bekleyecektir.

DP Konya il örgütü ise AP' ye katılma hazırlıklarına başlamış, kulis faaliyetlerini yoğunlaştırmıştır.

SADİ IRMAK, CHP-AP KOALİSYONU İSTİYOR

Öte yandan, Sükan'ın istifası ve üç bakanın daha istifa edecekleri söylentisinin yaygınlaşması üzerine çeşitli çevrelerde yeni hükümet formülleri üzerinde tartışmalar hızlanmıştır. THA muhabirleri konuyla ilgili olarak eski başbakanların görüşlerini sormuşlardır.

12 Mart döneminin Başbakanlarından Erim, «ben artık emekliyim, böyle işlerden elimi ayağımı çektim» derken, Sadi Irmak AP-CHP koalisyonu istemiştir. Sadi Irmak özetle şöyle konuşmuştur:

«İki ana partinin sorumluluğu beraberce üstlenmelerini gerekli görürüm. Bu samimi bir koalisyon veya başka türlü bir işbirliği ve sorumluluk ortaklığı şeklinde gerçekleşebilir.»

EVREN

Baştarafı s. 1'de

hükümetten istifa etti. Sükan'ın istifa gerekçesi bir «partiler üstü hükümet» formülüne uygun zemin hazırlamak eğilimini, diplomatik dille yansıtıyordu.

Nitekim istifa hakkında başkent kulislerinden sızan haberler bunu doğrulamıştır.

Seçimlerden sonra hükümet krizinin başlayacağına, hatta daha bugünden başlamış olduğuna başkentte kesin gözle bakılıyor.

14 Ekim sonrasındaki hükümet sorununun yanısıra Meclis Başkanlığı, Senato Başkanlığı ve nihayet Mart ayındaki Cumhurbaşkanlığı seçimleri de önümüzdeki ayların önemli politik olayları arasında yeralacak.

● Parlamentodaki partilerin, hatta bizzat MC partilerinin Meclis Başkanlığı seçiminde anlaşamayacakları, bu nedenle turların uzayacağı ve bu sorunun hükümet sorununa bağlı olduğu tahmin edilmektedir.

● Öte yandan, Senato başkanlığı seçimleri daha kolay gözükse bile bu sorun da hem hükümet sorununa, hem de Mart ayındaki Cumhurbaşkanlığı seçimine bağlı olarak ele alınmaktadır.

● Kontenjan senatörleri arasında «partiler üstü hükümet» formülü eğiliminin güçlü olduğu, bu senatörlerin çoğunlukla Sırrı Atalay'a oy vermeyecekleri söylenmektedir.

● Mart ayında yapılacak C. Başkanlığı seçimi için Genel Kurmay Başkanı Evren'in adı geçiyor. Evren'in, zamanı gelince emekli olması ve kontenjan senatörlerinden birisinin istifa etmesi, Korutürk tarafından Evren'in senatör atanması ve sonra da C. Başkanı seçilmesi isteniyor.

● Bu gerçekleşmediği veya ortak bir adayda anlaşılmadığı takdirde turların uzayacağı, böyle bir durumda da Senato Başkanının C. Başkanlığına vekalet edeceği belirtiliyor. Bu nedenle, Senato Başkanlığı seçiminin önem kazandığı bildirilmektedir.

Böylece, hükümet sorunu, Senato ve Meclis Başkanlarının sorunu ve nihayet Cumhurbaşkanlığı sorunu daha şimdiden, bütünüyle bir rejim sorunu niteliğine bürünmüş olmaktadır.

Mardin'de

Baştarafı s. 1'de

rasyonlardan sonra Nusaybin'de gerginlik devam ediyor.

Cumartesi günü sabaha karşı Suriye'den Türkiye'ye geçmek isteyen ve sayılarının 20-25 olduğu bildirilen kaçakçı kafilesi, Nusaybin'deki «Bağdat Köprüsü» civarında «dur» ihtarında bulunan jandarmalara silahlı çatışmaya giriştiler. Çatışmalar Nusaybin sokaklarına da sıçradı ve bir jandarma öldürülmüş, iki jandarma eri, dört kaçakçı öldü. Altı saat devam eden çatışmalar Mardin Kızıltepe ve Cizre'de askeri birliklerin Nusaybin'e gönderilmesiyle bastırıldı. İlçede sokağa çıkma yasağı ilan edildikten sonra güvenlik kuvvetlerinin ilçe merkezinde yaptığı operasyonlarda yirmi kişi gözaltına alındı. Çatışmanın çıkmasından sonra Mardin valisi Fahri Öztürk ve il jandarma alay komutanı olay yerine gittiler.

Ecevit

Baştarafı s. 1'de

atılarak karşılanan Ecevit, son aylardaki destekleme alım fiyatlarının bunun açık kanıtı olduğunu belirtti ve «Adalet Partisi veya cephe hükümetleri dönemin de destekleme alım fiyatları çok düşük saptanmakla kalmazdı. Eğer bir ürün üreticisinin elinden çıktıktan sonra iç veya dış piyasadaki değeri artarsa, aradaki fark aracıya kalırdı» dedi.

Ecevit, Manisa'ya gelmeden önce yabancı gazetecilerin ısrarı üzerine yaptığı basın toplantısında Türkiye-AET ilişkileri hakkında bir soruyu yanıtlarken, AET'yi Türkiye ile ilişkilerini geliştirmemekle suçladı, ayrıca demokrasiyi korumak için çabalarını sürdüreceklerini söyledi.

Açık hava toplantısı sırasında faşistler saldırıya geçti. Atılan taşlarla ev ve otomobillerin camları kırıldı, iki kişi başından hafif yaralandı. Ecevit mikrofonla, «MHP'nin önüne gidin, oradan saldırıyorlar» diye bağırdı. Bunun üzerine çok geniş güvenlik önlemleri alındı.

Son siyasi gelişmelere de değinen Ecevit, «onlar bir ara rejimi hevesindeler, ama 14 Ekimden sonra da halkın isteği olacaktır. AP döneminde silahlı kamplar kurup komando yetiştirdiler. Emniyet genel müdürü bu kamplar hakkında bir rapor hazırladı. Ama Adalet Partisi buna sessiz kaldı ve onların silahı altına girdi. Türkiye'nin bugünkü ortama getirilmesinin birinci nedeni budur» dedi. «Artık bu hükümete devamlı olarak vadeler biçiliyor ama bu hükümet ayakta, 14 ekim seçimlerinden sonra da ayakta» diyerek sözlerine devam eden CHP Genel Başkanı «şiddet eylemlerinden dolayı cezaevlerine düşen bazı canilere MHP üst yöneticileri mektuplar yazıyorlar. Biz iktidara geldiğimiz zaman kurtulacaksınız yolunda. Bunlar hapistekilerden daha suçlu» dedi.

Faşizm özlemlerine karşı güçlerimizi...

Baştarafı s. 1'de

tisi seçim dönemine girmeden önce, geniş sol potansiyeli harekete geçirerek, bir seçim bloku oluşturulması için öneri getirmiş, bunun için girişimlerde bulunmuş ve ilişkiler kurmuştur. Getirdiğimiz öneri emekçi yığınlarda ve sol kamuoyunda olumlu karşılanmasına ve teşvik görmesine rağmen, gördüğünüz gibi sol'un tamamını temsil eden bir seçim bloku oluşturulamamıştır. Listelerimizdeki bağımsız adaylardan da anlaşılacağı gibi seçim işbirliği konusunda yadsınamayacak kazanımlar sağlanmış, sınıfsal ve ulusal baskılara karşı beraberce göğüs gerilebileceği kanıtlanmıştır. Listelerimizdeki bağımsız adaylar, aynı zamanda, herhangi bir siyasi çizgiye angaje olmayıp sosyalist hareketin birliğini özleyenleri, bizim birlikçi politikamızı onaylamalarının ve bu nedenle de bize omuz vermelerinin bir göstergesidir. Bu kazanımlara rağmen, bir seçim bloku sağlanamamış olması kuşkusuz bir olumsuzluktur. Çünkü CHP'den ilerde, sol bir alternatif arayan yığınlar, solda bir seçme yapmayı değil, sol'un birliğini desteklemeyi istemektedirler. Şimdi bir seçme durumu ile karşı karşıya kalınca, sol'da birlik olmadı diye bazılarının güvencesizliğe kapılmaları ve CHP'ye de oy vermeye niyetleri olmadığı için, siyasetten uzaklaşmaları, sandık başına gitmemeleri sözkonusu olabilir. İşte asıl tehlike bu noktadadır.

Solda bir seçim bloku yaratılabilseydi, CHP'den uzaklaşan yüzbinlerce emekçi bu bloku destekleyecekti, burası kesin. Ama bu gerçekleşmedi. Böyle diye seçimleri önemsememek, seçimlerden uzak durmak doğru mu? Asla!

«Emekçilerin seçimlerden uzak durmaları değil, seçimlere azami ilgiyi göstermeleri gerekir. Unutmamalıyız ki faşizmin tehdidi altında olan ülkemizde en acil görev faşizme geçit vermemektir. Bunun önümüzdeki seçimlerde somutu demokrasi saflarının sağlayacağı oy desteğidir. Faşizm özlemlerinin oy desteğinden aşağıda olmadığını kanıtlamak ve böylece demokrasi ve halk güçlerinin dirençlerini ve kararlılıklarını pekiştirmektedir.

Burada CHP'ye oy vermemeye kararlı yığınlara tarihi bir görev düşmektedir. Gün solda birliğin sağlanamamış, seçimlerde sol bir blokun oluşturulamamış olmasına öfkelenip siyasetten ve seçimlerden uzak durma günü değildir. Gün, aksine AP ve yandaşlarının saldırılarına göğüs gerip sol'un desteklenmesi günüdür. Çünkü bugün tüm eksikliklerine ve aksaklıklarına rağmen halkımızın sömürü ve baskıya karşı verdiği mücadelenin başını bu sol çekmektedir. Ve dağınıklığına bölünmüşlüğüne rağmen halkımız için iyi, güzel, esenlikli ne varsa yine o sol içinde vardır, o sol içinden çıkacaktır.

Yurttaşlarım, Kartal'lı, İstanbul'lu kardeşlerim,

Faşizm ve gericilik saldırılarını alabildiğine arttırdı. Daha da artırmaya kararlı gözüküyor. Önümüzde bizi son derece çetin günler bekliyor. Halk Partisi ağırlıklı hükümetin seçimlerden sonra tutunamayacağı hemen hemen kesinlik kazandı. Onun yerine ne geleceği de şimdilik belli değil. Bir «Hükümet bunalımı» olasıdır. Zaten Demirel bunu istediğini açıkça itiraf etmiştir.

Burjuva düzeninin «hükümet bunalımları» burjuva politikacılarının artık ülke yönetiminin üstesinden gelemediğini gösterir ve devrimci durumun şartlarını olgunlaştırır. Bu yanıyla hükümet bunalımları işçilerin, emekçi kitlelerin örgütlü iktidar mücadelesine ivme kazandırır; hayatın kendisi onları en derinden etkileyerek eğitir.

Ancak yaşanılan özgül şartlarda madalyonun bir de öbür yüzü vardır. Uzunca bir süreden beri tekelci burjuvazinin temsilcileri, her türden işbirlikçiler «otoriter rejim» isteklerini yinelemekte, Güney Kore, Brezilya ve benzeri Amerikancı diktaları sayıklayarak, faşizm özlemlerini dile getirmektedirler. İşte Halk Partisi ağırlıklı Hükümetin düşmesinden sonra oluşacak kaosu, onlar şimdiden bu özlemlerine imkân sağlayacak şekilde değerlendirmek peşindedirler. Faruk Sükan'ın da istifasıyla «Ara rejim» tartışmaları alabildiğine hız kazanmıştır. Zaten sıkıyönetimle, zafer haftalarıyla, tehditli demeçlerle, halkın, askerin etkin rol alacağı bir yönetime alıştırılmak istendiği dikkatlerden kaçmamaktadır.

İşte bu şartlarda tüm demokrasi güçlerinin beraberliği ve dayanışması halkın geleceği için hayati önem taşımaktadır. İlk başta demokrasi ve halk güçlerini ezmeyi hedefleyecek kesin olan bu «otoriter rejim»e geçit vermemenin biricik yolu, böylesi girişimleri kalkışanları caydıracak ölçüde kararlı ve örgütlü olmalarıdır.

Kardeşlerim,

Halkımız faşist zorbalık karşısında yılmayarak demokrasiyi askıya almaya niyetlenenlere karşı mücadelede kararlı olduğunu göstermiştir, göstermektedir. Ancak tek başına kararlı olmak yetmez, aynı zamanda demokrasi güçlerinin örgütlü bir dayanışma içinde olmaları şarttır.

Faşizmden yana olmayan en geniş yığınların, bir avuç demokrasi düşmanı dışındaki tüm halkın, vakit yitirmeksizin örgütlü birliğini sağlamakla ve milyonları mücadeleye seferber etmekle yükümlüyüz.

Önümüzdeki seçimler böylesi bir işbirliği için somut bir imkândır. Şimdiye değin yeterince değerlendirilmiş değildir. Ancak hâlâ daha çok geç olmayabilir. Seçimlere değin ortak çalışmalar yapılırsa, bu süre boyunca demokrasi düşmanlarına karşı birlikte saf tutulursa, seçim kampanyalarının ses getiren anti-faşist gösterilere dönüştürülmesi mümkündür. Ve hatta biraraya gelerek ortaklaşa hazırlanacak deklerasyonlarla, sol'un beraberliğini özleyen yığınlara her ilde sol'u temsil eden tek tek hedeflerin gösterilmesi, böylece seçimlerde sol ittifakın somut hedefe büründürülmesi hâlâ daha yapılabilir.

Solda yer alan tüm siyasi çizgilere buradan bir kez daha sesleniyorum: Gelin, vakit yitirmeksizin anti-faşist işbirliğini hayata geçirelim, demokrasiyi askıya alma niyetlerinin yüreğine korku salalım, her türlü demokrasi ve halk düşmanı girişimi caydıracak örgütlü birliği sağlayalım, faşizme geçit vermeyelim!

G. GAZİOĞLUNUN KONUŞMASI

Aynı toplantıda konuşan TSİP İstanbul Senatör adayı, TÖB-DER Genel Başkanı Gültekin Gazioğlu, önümüzdeki en acil görevin demokrasi ve halk güçlerinin birliğinin sağlanması olduğunu belirterek, TSİP'in kendisine önerdiği adaylığı kabul etmesinin de buna dayandığını söyledi. Gazioğlu bu konuda özetle şöyle konuştu:

«Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin izlemekte olduğu birlikçi politika halkın yararınadır ve takdirle karşılanması gerekir. CHP'nin iki yıla yaklaşan yönetiminden sonra emekçi kitleler onbinlerce eğitim emekçisi dahil olmak üzere, çözümü solda sosyalizmde aramaya yönelmektedir. Onların özlemleri, temsil ettikleri geniş sol potansiyeli kucaklayıp kavrayabilecek bir örgütlü bütünleşmedir.

Önümüzdeki seçimler, sosyal demokrat ağırlıklı hükümet'in devrilerek yerine, kitlelerin demokratik özlemlerini bastıracak bir alternatifin oluşturulması için sıçrama tahtası yapılmak istenmektedir. Böylesi girişimleri önlemenin biricik yolu, demokrasiden yana olanların direnişini güçlendirmek ve etkin kılmaktır. Ya da kestirmeden söylersek demokrasi saflarının örgütlü birliğini oluşturmaktır. İşte TSİP devamlı bu politikayı güttüğü, ve seçimlerde de bir sol blok oluşturmayı içtenlikle savunup somut öneriler getirdiği içindir ki, bağımsız senatör adayı olmam için yapılan öneriyi memnunlukla kabul ettim. Böylece TSİP listelerinde solda beraberliğin simgelenmesine benim de bir katkım olsun istedim.»

Konuşmasının devamında Gazioğlu, çalışan yığınlar içinde faşizme karşı yoğun bir tepki olduğunu bu nedenle kitlelerin daha çok demokratik ve ekonomik hakla donanmak için büyük bir canlılık ve istek gösterdiklerini belirterek şöyle dedi:

«Biz öğretmenler, 400.000'i aşan, aileleriyle birlikte milyonluk eğitim emekçileri ordusu başta olmak üzere tüm çalışanlar, grevli toplu sözleşmeli sendika hakkını elde etmek için mücadele veriyorlar ve bu hakkı kazanıncaya kadar da çabalarını sürdürmeye kararlıdırlar. Kitleler içinde böylesine güçlü bir örgütlenme, örgütlü mücadeleyi geliştirme özlemi vardır. Bu potansiyel güçleri etkin bir şekilde sonuca götürebilmek için demokratik ve mesleki yığın örgütlerinin, işbirliği içinde merkezi yönlendirmeye kavuşturulması şarttır. Geçmişte demokratik platformda bu konuda bir hayli gelişmeler olmuştur. Ancak çalışanlar kitlesinin mücadelesini etkinleştirme noktasında fazla mesafe alınmış değildir. Bu noktadaki aksamalar, en başta sol'da yer alan siyasi çizgilerin merkezi beraberliklerinin sağlanamamış olmasından kaynaklanmaktadır. Bu konuda onur üyesi olmaktan onur duyduğumuz DİSK başta olmak üzere, biz meslek örgütlerine siyasi işbirliklerini kolaylaştırıcı tutumları benimsemek, olumlu girişimlerde bulunmak düşmektedir.»

Faust üstüne düşünceler

Baştarafı s. 4'te

he'ye bağrını serinletici bir bardak bilgi iksiri sunmamıştır. Ben, Almanca öğreninceye dek Faust tipinin Goethe'ce yaratıldığını sanırdım. Bir kez, bunca büyük bir karakteri yaratmak başka, bir de onu çağın en güzel, en sağlam felsefî şiiriyle süslemek daha başka bir güç isterdi. Galip Bahtiyar, her nedense, bütün Faust çevirilerinin başında bulunan açıklamayı yapmamıştı. Oysa, ne denli gerekliydi bu! Ne mutlu o Goethe'ye ki doğduğu, büyüdüğü kentin halk sahnelerinde dehasını emrine vereceği bir Doktor Faustus tipi kukla kılığında oynayıp durmaktaydı. Herder'in teşvikiyle İngiliz edebiyatına, özellikle Shkespeare'e el atan Goethe, Hamlet ve Otello yaratıcısının yanıbaşında bir de erken gitmiş zavallı bir dehaya rastlamıştı: Marlow. Tuhaf değil mi? Hem de kendi ülkesinin ya da kendi ülkesine çok yakın bir ülkenin ürünü ve gerçekten yaşamış bir doktor olan Faustus, Çoktan Marlow'un eline geçmiş, zamanına göre çok güzel bir trajedi haline getirilerek çağın sahnelerine sunulmuştu. Bu, Goethe'nin gözlerini dört açmıştı. Goethe, bu sıralarda türlü etkiler altında bocalamakta, kafasında birçok konunun hamurunu yoğurup durmaktadır. Rousseau'nun Nuvel Heloiz'inin etkisiyle yeni yapıtını, mektup biçiminde bir roman haline getirmeğe çalışmaktadır: Werther. Faust, felsefî bir noktadan yola çıktıysa da bu bir felsefe sistemi değildir. 12111 dize tutarında bir şiirdir. İnsanda on sekiz yaşlarında alevlenen evreni, tanrıyı, ruhu vb. anlamak kaygusu, yirmi yaşında son haddine varmıştır. İşte, Goethe bu metafizik krizi içinde kıvranıp dururken Doktor Faustus'un yarı gerçek yarı efsane varlığıyla karşılaşıyor. Bu hayalet, ölünceye dek onun ruhu ile, düşünceleriyle beslenerek büyüyor, Goethe'nin 'ışık biraz daha ışık' dediği ana dek kaderini onunkine bağlıyor. Goethe büyüdükçe Faust da büyüyor. Goethe, onu evrenin sonsuzluklarına tırmanabilmek üzere bir büyülü merdiven olarak kullanmak istedi. Asıl Goethe'yi bir merdiven olarak kullanan büyücü Faust oldu, solmaz bir yeşillik olarak bir cennet sarmaşığı gibi Goethe'nin ölümsüzlüğüne asılı kaldı.

AET KÖRDÜĞÜMÜ VE

Baştarafı s. 2'de

listi olmak istiyoruz» düşüncesine kapılmasalardı, ne hükümetler ikircikli davranacaklardı, ne de AET, bizim tekelcilerimize böylesine soğuk davranacaktı.

Neyse, bütün bunlara rağmen aradan deney dolu bir kaç yıl geçti tekelcilerimiz için. Görüşmelerin yeniden başladığı bugünlerde, durumu, bu aldıkları dersin ışığında değerlendiriyorlar. Tam üyelik için müracaat edilmesini ve hemen ardından da «tarım ağır sanayisini»(!) başlatmamızı diliyorlar.

O halde, yerli tekelcilerimiz bugün, Ortak Pazar için de yer alabilmek için, esas ödün vermesi gerekenlerin kendileri olduğunu öğrenmiş olmalıdırlar. İhtiyaç duydukları sermaye ve teknolojiyi, Avrupa kapitalist pazarındaki dengeyi bozmayacak, tersine, bu dengeyi güçlendirecek ilişkiler içinde kalarak umabilirler.

Türkiye'de tekelciler, başka alternatiflere de yönelemeyecekleri için, kendi krizleri içinde debelenmeye devam etmek zorundadırlar. Kapitalist dünya ile bütünleşmek istiyorlarsa, bunun için telaş etmelerine hiç gerek yoktur, çünkü, zaten bütünleşmiş durumdadırlar. Eğer Avrupa kapitalizmi ile bir entegrasyon umuyorlarsa, bu da niyetlere bağlı olmaksızın ve kapiatlizm kurallarına göre zaten gerçekleşmektedir. Kapitalist kampta ekonomik entegrasyon, gelişme özlemi içindeki tekellerin öneri ve taleplerine göre değil, metropol ülkelerin tayin ettiği biçimde gerçekleşmektedir.

Olsun, böyle bile olsa, tekelcilerimiz, «ne olacaksa çabuk olsun» sıkıntısı içinde acele ediyorlar. Bu nedenle de, köklü olmayan ama kendilerinin çıkarlarını kökleştirecek olan yeni düzenlemelerin vakit geçirilmeksizin yapılması gereğini savunuyorlar. Bu da, devletçiliğin mevcut sınırlarının daraltılması ve «özelciliğin» sınırlarının genişletilmesidir. Kamu yatırımları kısıtlanmalı, kamu iktisadi teşebbüslerinin etkinliği azaltılmalı, özel sektörümüz, devletin bütün imkânlarıyla -ve halkın da- güreşe hazırlanıp «merdane» hale getirilmelidir. Odalar Birliği Başkanı Mehmet Yazar, Kamu (devlet) teşekküllerini ekonominin «kamburu» olarak niteler ve «sırf devlet kuruluşlarını kurtarmak pahasına Ortak Pazar'a girmemek mantık dışı kalmaktadır. O zaman Türkiye'nin tüm menfaatını, Türkiye'nin kamburu olanlar lehine feda etmiş oluruz» derken haklıdır.

Sorunun siyasal boyutunu bir kenara bırakırsak, salt ekonomik açıdan bile, Türkiye'nin menfaatleri feda edilecekse bu, «devlet kamburu» lehine değil, tekelcilerimiz lehine yapılmalıdır!

DDKD

Baştarafı s. 1'de

Olaysız bir şekilde son bulan mitingden sonra DDKD Genel Sekreteri TSİP Van Seçim Bürosunun önüne gelmiş ve burada polisler tarafından gözaltına alınmıştır. Vildan Tanrıkulu'nun gözaltına alınması çevrede tepkiyle karşılanmış ve olayın son zamanlarda Doğu halkı üzerinde yoğunlaştırılan baskıların bir devamı olduğu belirtilmiştir.

Sandık

Baştarafı s. 1'de

duvar ilanı ve afişle propaganda yasak. Ayrıca sinemalarda ya da kapalı yerlerde film göstermek yolu ile, hareket halinde bulunan hoparlörler ile de propaganda yapılmayacak.

Gerçek Durum

önemli bir rolü bulunduğu halde, Ecevit'in son aylarda bir kez daha bu yola başvurması CHP yönetiminin yeni bir gafleti olmuştur.

Sayın Ecevit, ancak Sükan'ın istifasından sonra, bu konuda konuşması ve bu tür girişimleri sanki yeniymiş gibi göstermesi olumsuzluktur.

Oysa sınıf mücadelesine karşı en yetkili ağızlardan demeçler verildiği, Türkiye'de başı ezileceklerin bulunduğundan sözedildiği, Silâhlı Kuvvetler İç Hizmet Talimatnamesinin bir maddesi hatırlatıldığı zaman, susan bizzat Başbakan'ın kendisi değil miydi? 12 Mart muhtırasında da aynı İç Hizmet Talimatnamesi'nin aynı maddesi gerekçe gösterilmemiş miydi? Ve o sırada CHP Genel Sekreteri olan Bülent Ecevit, sözkonusu talimatname maddesine dayanan muhtırayı gayrı meşru ve anti-demokratik bulduğu için Genel Sekreterlikten istifa etmemiş miydi? O zamanki hükümette hiçbir sorumluluk sahibi olmadığı halde 12 Mart muhtırasına duyduğu haklı tepkisini, parti yöneticiliğinden ayrılacak kadar net bir şekilde gösteren Genel Sekreter Ecevit'in şimdiki hükümet döneminde aynı maddenin hatırlatılması karşısında Başbakan Ecevit olarak susması dikkat çekici bir ibret tablosudur.

Ve Sayın Ecevit, bugün gelinen noktada, «ara rejim» tertiplerinden sözetse bile, bizce **hâlâ susmaktadır.** Çünkü dile getirdiği sözler son derece müphemdir. Ara rejimi getirmek isteyen **bazı siyasal kesimler ve iş çevreleri** kimlerdir? Bu konuda ne gibi tertipler dönmektedir?

Şayet bu tertipler, Ecevit'in başbakan yardımcısını istifa ettirecek ve «demokrasi dışı yollara umut bağlatacak» boyutlara gelmişse, Ecevit niçin hâlâ susmaktadır.

Acaba Ecevit, tıpkı sıkıyönetimin ilân edilmesinde, daha sonra da Doğu illerinde yaygınlaştırılmasında ve benzeri olaylarda izlediği ödün ve uzlaşma politikasına devam ederek hükümetini ayakta tutacağını mı sanmaktadır? Ecevit bu tutumları yüzünden bugüne değin anti-demokratizme ödün üstüne ödün vermiş ve daha önceleri savunageldiği liberal anlayıştan bile uzaklaşmıştır.

Sayın Ecevit, aynı teslimiyetçilikle nereye kadar gidebileceğini ummaktadır?

Kaldı ki, bu, sadece bir demokrasi anlayışı sorunu değildir. Ecevit «ara rejim» girişimlerine karşı —yani mevcut yasalara göre bile suç olan gayretlere karşı—, yasaları uygulamakla yükümlüdür. Kendisinin kiminle, nasıl, nereye kadar uzlaşacağı onun siyasal hesaplarını ve partisinin özel politikasını ilgilendirir. Ama genel oyla seçilmiş bir başbakan olarak üstlendiği yükümlülükler sadece kendisinin ve partisinin politik hesaplarıyla ya da çıkarlarıyla bağımlı değildir. Genel oy yoluyla Başbakanlığa kadar gelen birisi, şayet gayrı meşru tertiplerle karşılaşırsa, en zından, bunu en geniş kamu oyuna **olduğu gibi** açıklamak ve yasa dışı anti-demokratik girişimlere karşı tedbir almak zorundadır.

Ecevit'i hiç değilse bu aşamada açık politika gütmeye ve bildiklerini açıklamaya çağırıyoruz..

enternasyonalizm

Baştarafı s. 4'te

yal süreçler, sosyal devrim amacına yönelik olarak işlemeli, bunun mücadelesi verilmelidir.

● Kapitalist ülkelerde emperyalist tekellerin egemenlik sistemi dağıtılmalı, sistem kendi içinde çöküntüye uğratılmalıdır. Bu nedenle anti-tekel güçlerin demokratik eylemi, sonuç alıcı hedeflere yönlendirilmelidir.

● Sosyalist sistemin, dünya devrimci güçleri içindeki belirleyici yeri ve rolü pekiştirilmeli, sosyalist ülkeler arasında gelişen, kardeşlik, dayanışma ve yardımlaşma bağlarının yanı sıra, bu sistemle, sosyal devrim için mücadelenin farklı aşamalarını yaşıyan güçler arasındaki birlik ve beraberlik güçlendirilmelidir.

Ulusların hak eşitliği ve gönüllü bağları savunulmalı, ulusların kendi kaderlerini belirleme hakkı için mücadele edilmelidir.

● Devrim güçlerinin ortak mücadelesinin ortak bir hedefi vardır. Emperyalizm. Tüm anti-emperyalist, demokratik ve ulusal mücadele güçlerinin bu hedefe yönelik mücadelesi, işçi sınıfı enternasyonalizminin bayrağı altında, tek tek ülkelerin gücü olmaktan çıkarak, dünya devrimci sürecinin gücü haline gelmektedir.

Her ülkede, ulusal koşullar tarafından belirlenen amaçlar için verilen mücadele, dünyanın nesnel şartlarında uluslararası bir nitelik taşır. Her mücadele kendi sınıfsal mantığına uygun sonuçlar verir. Ancak bu mantık uluslararası devrimci mücadelenin genel mantığına bağlı olarak işler. Enternasyonalist dayanışmanın dışında kalan hiç bir hareket kendi özel devrimci amaçlarını da gerçekleştiremez. Birbirine karşıt güçlerden birinin amaçlarına uygun düşmezse, ötekinin amaçlarına hizmet eder.

Dünyada bir emperyalist gerici güçler cephesi vardır. Bu cephenin karşısına dünya devrimci güçlerinin cephesi, enternasyonalizmin bayrağı altına çıkmaktadır.

Partilerüstü

Baştarafı s. 1'de

alacağı, MSP'nin de bu formüle karşı çıkacağı anlaşılmaktadır.

Bu modeli en çok destekleyen MHP'dir. MHP, böyle bir «ara rejimi» koyu bir faşist diktaya geçiş basamağı olarak değerlendirmekte ve «partiler üstü hükümet»te sıkıyönetime ve silahlı kuvvetlere birinci derecede misyon verilmesini istemektedir.

AP ise, varolan parlamentonun korunmasından yana olmakla birlikte, «partiler üstü hükümet» formülünü kendisinin erken seçim şansı yolunda değerlendirmek niyetindedir. Belirtildiğine göre, Demirel bu modele sözde karşı çıkmış gözükecek, güven oyu vermeyecektir. Ama aynı Demirel bu formülden medet ummaktadır. AP, yeni atanmış ve güven oyu almamış kabineyle erken seçimlere gidilmesini zorlayacaktır. Böylelikle Demirel genel seçimlerden önce iktidara gelerek «yıpranmak» yerine, «partiler üstü hükümet» altında ve giderek derinleşen ekonomik bunalımın ağır koşullarından «kurtarıcı» pozuna girmeyi ve böylece bir erken seçimle iktidara gelmeyi, kendi seçim şansını arttıracak bir yol görmektedir.

Emekçilerin sağlığı tehlikede

Sağlık hizmetlerinin son derece yetersiz oluşu, emekçiler için hayati tehlike yaratmaya başladı. Şehirlerin gecekondu kesimleri ve kırsal bölgelerde, halkın sağlığı her an bağırsak enfeksiyonu, kolera türünden salgın hastalıkların tehdidi altında. Salgın ve öldürücü hastalıklar, zaten beslenme yetersizliği içinde olan çocukların hayatını daha çok tehlikeye sokuyor. Buna karşılık Sağlık Bakanlığı ilgilileri, şikâyetlere kayıtsız kalıyor. Nitekim gelen haberler, tehlikeyi ve ilgisizliği doğrular nitelikte...

Diyarbakır'da koleraya karşı önlem alınmıyor

GERÇEK (Özel) — Diyarbakır'da bağırsak enfeksiyonu vak'alarındaki artış durmamakla birlikte, Sağlık Bakanlığı yetkilileri, kolunu dahi kıpırdatmıyor. İlgililerin, bir ayı aşkın bir süre öncesinden uyarılmalarına rağmen, aynı zamanda koleraya dönüşebilecek olan bu hastalığın yaygınlaşmasını önleme doğrultusunda hiç bir girişim yok!

Geçtiğimiz günlerde, Diyarbakır TSİP İl Başkanı, konuyla ilgili olarak yeniden yetkililere uyarıda bulunduğu halde, göze görünür hiç bir çalışma yapılmış değil. Kent hâlâ dezenfekte edilmedi. Gecekondu bölgelerindeki evlerin tuvaletleri dezenfekte edilmek gerekiyor. Ama bu konudaki kimyevi maddeler yurttaşlara ulaşmıyor. Kent suyunun sürekli olarak klorlanması ve açıkta meşrubat satışının engellenmesi konusunda ihmaller sürüyor. Hastalığın köylere yayılması ihtimalini ortadan kaldırmak için köylere gönderilmesi gereken seyyar sağlık ekipleri kurma yönünde adım atılmış değil. Halk, kapıya dayanan kolera tehlikesi karşısındaki bu ilgisizliğin 'anlamlı' olduğunu söylüyor.

Gerçek Konuşalım

Hüseyin Hasançebi

Üslerde Üslenen

Çok güçlü olduğumuzdan, silahlarımızın üstünlüğünden sözedildi de bağımsızlığımızdan hiç söz edilmedi. Bir 30 Ağustos böyle geçti.

Şimdi bu çok güçlü ve de bağımsız ülke topraklarındaki yabancı askeri üslerin arsa fiyatlarını takdir ediyor. Oturmuş pazarlığa.

Türkiye'deki üsler konusunu görüşmeye gelen zat ise «aramızda hiç bir pürüz yok» dedi. Belli ki, halkımızın bağımsızlık mücadelesini ve emekçilerin üsler konusundaki hassasiyetini hatırlamadı. Ya da «aramızda» dediği «aralarında» olmalı.

ABD'nin yabancı ülkelerdeki askeri varlığı üslerle somutlanır ve emperyalizmin «dışardaki» çıkarları böyle savunulur. Bunun için, aklına takılan bazı müzipler soru bile sorarlar.

Çek defterlerinde imzası bulunmayan Spiers ekonomi konuşacak değil ya!

«Biz, talep olmazsa müdahale bulunmayız» demiş. Ve eklemiş: «Türkiye'deki ayrılıkçı hareketleri desteklemiyoruz.» diye. Nedeni ise, «toprak bütünlüğümüzden yana olması» imiş ABD'nin.

Tıpkı bizimkiler gibi. «Bölücülüğe» karşı çıkıyor ABD sözcüsü. Tercüme etmeye hiç gerek yok. Herkes anlıyor.

Peki, ABD gerçekten ülkelerin toprak bütünlüğünden, birleşmelerinden yana mıdır dersiniz?

Vietnam bir zamanlar ikiye bölünmüştü. Nijerya bölünmenin eşiğindeydi. Etiyopya bölünmeye çalışılıyor. Kıbrıs ha bölündü bölünecek. Bütün bu bölünmelerde ya da bölme girişimlerinde ABD'nin parmağı olmuştur. Lübnan'da da toprak bütünlüğünü bir kurt misali kemiriyor.

Peki, halkların bir arada yaşamalarına, ülkelerin dayanışma içinde bulunmalarına taraftar mıdır, yani onların birliğini mi ister?

Bağlantısızlar hareketini öcü gibi görmesi böyle olmadığını gösteriyor.

O halde savunduğu «toprak bütünlüğümüz» ABD emperyalizminin çıkarlarının bütünlüğü olsa gerekir.

«Talep olmayınca müdahale etmeyiz» rahatlığına da kanmamak gerekir. Böyle konuşuyorsa, talep edeceklerin bulunduğunu bilmesindendir.

Demek ki üs pazarlığında sadece arsaların M2 fiyatıyla uğraşılmıyor. Bilmem kaç milyar dolar yardımla da sınırlı değil konuşulanlar.

Ulusal çıkarlarımız, «toprak bütünlüğümüz» ve «ayrılıkçılar» meselesi konuşulduğuna göre...

Üstelik bizimkilerle *«görüş birliği» içinde imişler!*

Ya bizimle?!

VAN'DA ÇOCUKLAR ÖLÜYOR

Öztürk Güngör Van'dan bildiriyor — Van Devlet Hastanesi'nde çocuk doktoru bulunmamaktadır. Yaz mevsiminde yaz ishallerinin çok arttığı, Tifo, Dizanteri, V. Cholerea'nın ve başka bağırsak enfeksiyonlarının çok görüldüğü göz önünde tutulursa devletin Van'da hastalanan ve hastalanacak çocukları ölüme terk ettiği kolayca anlaşılır. Nitekim çocuk ölümleri artmıştır. Bölgede 1978 yazında V. Cholerea teşhis edilmişti. Yine bu yaz ölen çocuklardan bir kısmının V. Cholerea'dan öldüğü söylenmektedir.

Devlet Hastahanesi'nde çocuk doktoru bulunmayan Van'da, iki özel çocuk doktoru muayenehanesi var. Muayene 300, Serum 200, iğne ise 100 liradır. Çocuğu hastalanan ve muayenehanelere çocuğunu götüren vatandaş, ilâç ve yol ücreti dışında, en az 600 lira para ödemek zorundadır.

Kaldı ki, bu muayenehaneler yetmemektedir. Özel doktorlar, Cumartesi, Pazar dahil geceleri saat 12'ye kadar çalışmaktadır.

Özel muayenehanesi olan Doktor Diam Dirican'ın muayenehanesinde sürekli kuyruk vardır. 3 odayı serum odası olarak ayırmasına rağmen yetmemektedir. Doktor, durumu ve ölümlerin yüksekliğini sürekli olarak sağlık müdürlüğüne bildirmesine rağmen, sağlık müdürü bunun önlenmesi için herhangi bir tedbir almamıştır. Diam Dirican'a başvuran hasta çocuklarda, Haziran ayında 17, Temmuz ayında 42, Ağustos ayında 23 ölüm vak'ası meydana gelmiştir.

Vak'aların bir kısmının klinik olarak tipik V. Cholerea vak'ası olduğu ısrarla sağlık müdürüne bildirilmiş, ancak müdürlük konuyu geçiştirmiştir.

Sağlık müdürü 60 yaşın çok üzerindedir. Bir kere emekli olmuş, daha sonra CHP döneminde aldığı emekli tazminatını geri ödeyerek açık kadro ile yeniden müdürlüğe getirilmiştir. Tamgün uygulamasında da yüksek maaş aldıktan sonra, büyük miktarda emekli zammı alarak emekli olacaktır. Kendisine ilerici personel tarafından halkın sağlık sorunlarının çözümü için öneri götürüldüğünde, ya ilerici personeli kürtçülük, bölücülükle suçlamakta, yada «benim bir canım var, istiyorsanız canımı alın» demektedir.

Umut olarak iktidara gelen sosyal demokrat CHP'nin sağlık müdürü ve CHP'nin kendisi, emekçi halkın çocuklarını ölüme terketmiştir. Bir özel muayenehanede üç ayda, (o da doktora intikal eden) 82 çocuğun öldüğünü düşünürsek, durumun korkunçluğu ortaya çıkar. Herhalde halkın çocuklarını ölüme terketmek ve onların sağlığını onlara parayla satmak, Tekelci Burjuvazinin reformcu alternatifi ve kendi deyimleriyle «Halkçı Umudu» CHP'nin ve onun lideri Ecevit'in halkçılık anlayışının bir nümunesi olsa gerek!?...

Burdur'da Belediye Başkanı halkın sağlığı ile oynuyor

Burdur'un içme sularına lâğım suları karıştırılarak emekçi halkımız hastalık tehlikesiyle karşı karşıya bırakılıyor.

AP'li Belediye Başkanı içme sularına karışan lağım sularını keseceği yerde halkımıza belediye hoparlöründen nasihat çekip emekçi halkımızı uyutacağını sanıyor. Ama halkımızın dikkatini bir şey çekiyor:

Halk mahallelerine pis su akarken zengin mahallelerine temiz su akıyor. Üstelik belediye, lağım sularının sızmasını önleyecek yerde, halkın suları dikkatle kullanmasını söyleyerek adetâ alay ediyor. İnsanların bu suları içerek hastalanacağını bilmezlikten gelen Belediye Başkanı «İnsuyu Festivali» adı altında düzenlediği eğlence kanalında, zevk ve eğlencesini sürdürüyor.

Burdur'da çıkabilecek kolera salgınının ve ölebilecek insanların tek sorumlusu Belediye Başkanı olacaktır.

Emekçi halkımız, bu ve buna benzer suçları işleyen gericilere haykırıyor. «Bu daha ne kadar böyle sürecek? Sağlık Bakanlığı, olaylara seyirci kalırsa, kapısına biz gideceğiz.»

GÜNGÖR KESKİN

Balık çok ama yiyebilene aşkolsun!

Türkiye'de onbinlerce insan geçimini balıkçılıkla sağlıyor. Hiçbir iş güvenceleri olmaksızın denizle boğuşan bu insanlar emeklerinin karşılığını alamıyorlar. Ürünlerine, aracılar yok pahasına el koyuyor. Tüketiciler ise, ateş pahasına almak zorunda.

SOFRA BALIKLARI SÜS BALIĞI OLDU

- **HALK BALIĞIN KOKUSUYLA YETİNMEK ZORUNDA BIRAKILDI**
- **İSTAVRİT'İN KİLOSU 80 LİRA**
- **USKUMRU 200, PALAMUT 250, BARBUNYA 200, LÜFER 200, KOFANA 250, ASGARİ ÜCRET 180 TL.**

Deniz ürünleri ve balık tablalarının yanına yaklaşılmıyor. Üç bir tarafı denizlerle kaplı bir ülkenin halkı artık evlerinde balık yiyemez oldu. Balık ve her türlü su ürünleri ancak zengin mutfağının bir çeşidi olarak görülüyor.

Gelişmemiş ya da gelişmekte olan ülkelerin en büyük sorunu yetersiz ve kötü beslenmelidir. Günümüzde «Beslenme Yetersizliği» denildiği zaman öncelikle hayvansal kökenli gıdaların yeteri kadar ya da hiç alınmadığı anlaşılmaktadır.

Son yıllarda artan fiyatlar karşısında artık bir işçi ya da memurun evine balık alıp götürmesi hayal olmuştur.

Gelişmemiş ülkelerin halkı genellikle tahılla beslenirken, gelişmiş olan ülkelerin halkları et, süt, yumurta, balıkla beslenmekte ve bu farklı beslenme koşulları da halkların arasında sağlık, fiziki güç, direnç ve zekâ farklılıkları doğurmaktadır.

Ülkemizde milli gelirin büyük dengesizlik göstermesine bağlı olarak toplumumuzun beslenme koşulları da büyük farklılıklar göstermektedir.

Bundan on yıl önce yapılan istatistiklere göre halkın %70'i hayvansal gıda almakta zorluk çekerken bu yıl, bu, 1979 yılında %90'a yükselmiştir. Tarım işçileri bir kilo et ya da balık alabilmek için ortalama 1.5-2 gün. fabrika işçileri ise ortalama olarak bir tam gün vermek zorundadır.

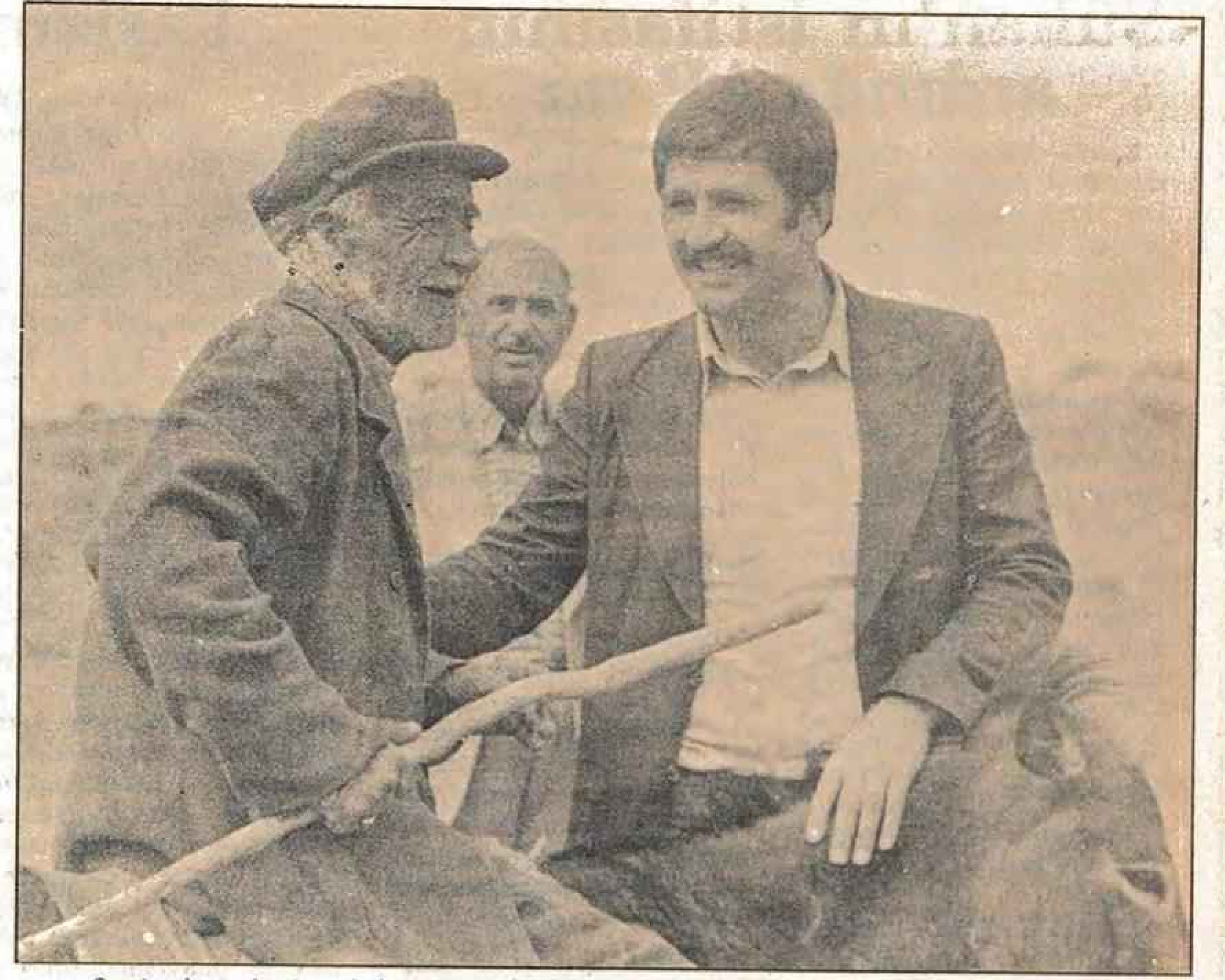
KİMİ YER KİMİ BAKAR...

Son bir iki yıl öncesine kadar et fiyatlarının altında olduğu için halkın arada bir de olsa yanına yaklaşabildiği istavritler, izmaritler, hamsilerin yanına yaklaşılmaz olmuş. Uskumrunun lüferin, barbunyanın yanına yaklaşmak ise zaten yıllardan beri halka yasaktır.

En zor doğa koşullarına karşı mücadele ederek büyük emek ve zahmet karşılığı ve de her türlü teknik olanaklardan yoksun olarak avlanan balıkçılarımızın durumu da balığı alıp sofralarına koyamayanlardan daha iyi değil.

Halkımızın beslenmesine artık cok fazla katkısı olmayan balıkçılığın ihracata katkıda olması için çaba sarf ediliyor. Ancak teknik güçlükler, motorsuz tekneler, radyosuz ve telsizsiz balıkçı takaları ile tüm ellerindeki olanakları kullansalar da bir türlü denizlerimizden yeteri kadar yararlanma olanağı bulamıyor. Ayrıca Ziraat Bankasının verdiği kredilerden doğru dürüst yararlanamayan balıkçılar, kendi olanakları ile üç beş kuruşluk balık satıp deniz ağalarının boyunduruğu altına giriyorlar.

Balık avlandıktan sonra mahsul, deniz ağaları tarafından kapışılmakta ve balıkçının elinden balığı son derece ucuz fiyatla alan bu kişiler balıkhanelere giderek balık ve diğer su ürünlerinin alış fiyatının üzerine %100 fiyat koyarak satmaktadırlar. Balıkhanelerden balık alan perakendecilerde bu fiyatın üzerine %50 koymakta böylece balık tablalarındaki balıkların yanına artık hiç yaklaşılamamaktadır. Yıllardan beri halkın sofrasına göz diken celep ve kabzımallardan sonra balıkçı ağaları da halkın sofrasından balığı kaldırmaktadırlar. Böylece balığı avlayanla onu tüketecek olan, bu işten pek bir şey anlamadan, balıklar halkın gözünde süs balıkları haline dönüşmektedir.

Seminerle yakından ilgilenen ve köylülerle sorunları üzerinde sohbet eden EKÖB Genel Başkanı Ahmet Melek, köyün ellibeş yıllık çobanıyla dertleşiyor.

KÖYLÜLER SAĞLIK HİZMETİ İSTİYOR

- **KANLIKIŞLA KÖYLÜLERİ SAĞLIK SEMİNERİ DÜZENLEDİ**
- **KÖYLÜLER DEVLETİN İLGİSİZLİĞİNDEN YAKINDILAR**
- **«ARTIK UMUT SIRASI SOSYALİZMDEDİR»**

«Şerefli Koçhisar'a bağlı Kanlıkışla Köylülerinin isteği üzerine köyde sağlıkla ilgili bir toplantı yapıldı. Sağlık konusunda yetkin arkadaşlar köyün ilkokulunda yapılan toplantıda, köylülere sağlık konusunda bilgi verdiler, köylülerin sorularını yanıtladılar. Daha sonra bir arkadaş söz alarak, sağlık konusunun Türkiye'nin sosyo-ekonomik yapısından ayrı tutulamıyacağını ve bu nedenle sağlık alanında var olan eşitsizliğin ve çarpıklığın ekonomik yapının kendisinden kaynaklandığını ve bu çarpıklığın sadece kapitalist ülkelere mahsus olduğunu, çünkü kapitalist ülkelerin sömürü sistemi üzerine kurulduğunu, sağlık hizmetlerinde görülen eşitsizliğin de bunun bir parçası olduğunu vurguladı.

Daha sonra köylülere, Dünya Sağlık Teşkilâtı'nın «geri kalmış ülkelerde sağlık politikası çalışmaları ile ilgili Slaytları» gösterildi.

Toplantı sonunda köylüler birçok konuda sorular yönelttiler. Arkadaşlar köylülerin sorularını yanıtlayarak onlara gerekli açıklamaları yaptılar. Daha sonra **Köy muhtarı, öğretmen ve köylülerle Kanlıkışla köyü'nün sorunları üzerinde konuştuk.**

GERÇEK: Bize kendinizi tanıtır mısınız?

MUHTAR: Ben Kanlıkışla muhtarıyım.

GERÇEK: Köyünüzün sorunları nelerdir?

MUHTAR: Köyümüzün sorunları çoktur, bir tanesi içecek suyun olmayışıdır. İrfanlı barajı yakın olmasına rağmen devlet bundan bizi mahrum bıraktı. Bir tek su kanalı ile bir kaç köyün ihtiyacı karşılanmıyor. Üstelik ekinlerimizi sulayamıyoruz, toprak verim vermiyor.

GERÇEK: Köyünüzde elektrik var mı?

MUHTAR: Trafomuz arızalı, elektrik çok az geliyor, çoğu zaman da yanmıyor, elektrik direklerimiz yıkıldı yıkılacak, çünkü yerin altında acı su var, direkler çürüyor. Devlete bunun için başvurduk, 1 sene geçti, daha da gelmediler, bu gidişle de gelmiyecekler galiba...

GERÇEK: Gördüğümüz kadarıyla köyünüz Şerefli Koçhisar'a çok uzak. Herhangi bir hastalık çıktığında veya acil bir olay olduğunda ne yapıyorsunuz?

MUHTAR: Vallahi bir hastamız olduğu vakit Şereflikoçhisar'a gidiyoruz. Artık, uzak-yakın ne yapalım. Ama köyümüzde sağlık ocağı olsa, bu kadar uzak yola düşmeyiz.

GERÇEK: Doktor parasız mı?

MUHTAR: Paralı, paralı...

GERÇEK: Tarımsal ilâç ve benzeri ihtiyaçlarını nasıl karşılıyorsunuz?

MUHTAR: Kasabaya gidiyoruz. Ama bize hiç de kolaylık tanımıyorlar. Bu konuda şikâyetçiyiz.

GERÇEK: Nedir şikâyetleriniz?

MUHTAR: Bir kere istediğimiz gibi gübre bulamıyoruz veya vermiyorlar. Zirai Donatıma gidiyoruz, bugün git, yarın gel, diyorlar. Bu konuda bilgimiz de yok, üstelik istediğimiz Tarım ilâçlarını bulamıyoruz, ne olacak bilemiyoruz.

GERÇEK: Bu konuda devlete hiç başvurdunuz mu?

MUHTAR: Hangi devlet? Devlet yok ki! Su yok, ilaç yok, gübre yok, elektrik yok! Burda toprak verir mi, vermez! Hani devlet?

GERÇEK: Peki son zamlar konusunda ne düşünüyorsunuz?

MUHTAR: Allah! deriz Bey. Ben çiftçilikten vazgeçtim. Zaten toprak verimsiz. Tarım yapacak ilacın yok, tarlayı sulayacak suyun yok, toprağı zenginleştirecek ilacın yok! Böyle olunca çiftçilik yapılır mı? Yapılmaz. Zaten köy halkı göçüyor, durmuyor, şehre gidiyor.

GERÇEK: Yani zamlar geldi, hayat pahalılandı, ben de istediğim ilâçları alamıyorum, onun için çiftçilik yapmaktan vazgeçiyorum, diyorsun?

MUHTAR: Evet.

GERÇEK: Peki, siz ne düşünüyorsunuz, Muhtarın dedikleri konusunda.

MUSTAFA DAYI: Doğru beyim, doğru. Daha ne diyeyim, işin görülsün mü, illâ zengin ve varlıklı olacaksın. Yoksa yok. Git kasabaya bak bakalım, sana kredi veriyorlar mı? Vermezler. Bugün git, yarın gel, derler. Ama zengin biri gittiğinde öyle mi ya Herife bir de kayfe ısmarlarlar. Ondan sonra da parayı eline vererek, «güle güle harca» derler.

GERÇEK: Yani Mustafa Dayı, sen, «Devlet köylüden yana değil,» mi diyorsun?

CEVAP: Değil beyim, değil. Devlet yoksul köylüleri desteklemiyor, ona yardım yardım elini uzatmıyor, üstelik bir de bundan yararlanıp vurgun vuranlara ne dersin? (Hani aracılar, tefeciler var ya, onlar işte!) Köyümüzde zaman geliyor, ekmek bile bulamıyoruz. Doktor yok, içilecek su yok, o zaman devlet de yok.

GERÇEK: Sen de Muhtar efendi gibi iyice umudu yitirmişsin?

CEVAP: Evet yitirdik. Umut diye sarıldıklarımız da bizlere hiyanet ettiler. Görüyorsunuz işte, son zamlardan sonra belimiz iyice büküldü. Üstelik bunu yapanlar, adam belleyip, oy verdiğimiz adamlar! Ben utanıyorum bizim adamımız demeye. Bu bizlere hiç yapılır mı? Artık bizden oy beklemesinler.

Zafer YILDIRIM

O'NUN HİKAYESİ

M. DOĞRUER

